

Lännen Tehtaat.

Vuosikertomus.

1999

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Lännen Tehtaat Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 13.4.2000 alkaen klo 14.00 Säköylän Iso-Vimmassa Lännen Tehtaat Oyj:n ruokalassa.

Osakkeenomistajan, joka aikoo osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoittauduttava viimeistään tiistaina 11.4.2000 ennen klo 14.00 Lännen Tehtaat Oyj:n pääkonttoriin.

Osingonmaksu

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 1999 maksetaan osingonjakopolitiikan mukaisena osinkona 3,00 markkaa osakkeelta ja yhtiön juhlavuoden lisäosinkona 2,00 markkaa osakkeelta, yhteensä 5,00 markkaa. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osingonmaksun täsmäytyspäivä on 18.4.2000 ja osingonmaksupäivä 27.4.2000. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oyj:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Tulostiedottaminen

Lännen Tehtaat Oyj julkaisee vuonna 2000 seuraavat taloudelliset raportit:

Vuosikertomus	viikko 13
Osavuositarkastus tammi-huhtikuulta	14.6.
Osavuositarkastus tammi-elokuulta	11.10.

Taloudelliset raportit julkaistaan suomeksi sekä englanninkielisinä käännöksinä. Taloudellisia raportteja voi tilata osoitteesta Lännen Tehtaat Oyj, PL 100, 27821 Iso-Vimma, puhelimitse (02) 83971 tai sähköpostiosoitteesta arja.antikainen@lannen.fi. Lisäksi ne ovat luettavissa yhtiömme kotisivulla www.lannen.fi.

Osakerekisteri

Osakkeenomistajia pyydetään ilmoittamaan osoitteen- ja nimenmuutokset siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa hänellä on arvo-osuustili.

Avainluvut		1999	1998	1997
Liikevaihto	Mmk	1.341,4	1.141,9	958,1
Kansainvälinen liikevaihto	Mmk	288,4	104,8	124,9
Liikevoitto	Mmk	53,1	44,0	45,9
Tulos ennen satunnaisia eriä	Mmk	57,4	49,7	54,2
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta	Mmk	57,4	49,7	54,2
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	8,9	9,4	10,4
Omavaraisuusaste	%	50,8	63,4	63,9
Tulos/osake	mk	7,84	6,06	6,00
Osinko/osake	mk	5,00 ¹⁾	2,40	2,40
Henkilöstö keskimäärin		997	695	573

¹⁾ Hallituksen ehdotus

Lännen Tehtaat Vuosikertomus 1999

2	Tietoja osakkeenomistajille
2	Avainluvut
3	Sisällysluettelo
4	Toimitusjohtajalta
6	Lännen Tehtaat 50 kasvun vuotta
	Liiketoimintaryhmäkatsaukset
8	Elintarvikkeet
11	Machinium
14	Muut liiketoiminnot
17	Lännen Tehtaat ja ympäristö
	Tilinpäätös 1999
18	Hallituksen toimintakertomus
23	Tuloslaskelmat
24	Taseet
25	Rahoituslaskelmat
26	Tilinpäätöksen liitetiedot
32	Konsernin tunnuslukuja
34	Tunnuslukujen laskentakaavat
35	Osakkeet ja osakkeenomistajat
36	Voitonjakoehdotus
37	Tilintarkastuskertomus
37	Hallintoneuvoston lausunto
	Tilinpäätös euroissa 1999
38	Tuloslaskelmat
39	Taseet
40	Rahoituslaskelmat
41	Tilinpäätöksen liitetiedot
46	Konsernin tunnuslukuja
48	Yhtiön hallinnointi
49	Lännen Tehtaat Oyj:n hallinto ja johto
51	Osoitteet

Toimitusjohtajalta

Lännen Tehtaat on 50 vuoden ajan kasvanut maasta ja sen sadosta. Yhtiön historia on voimakkaasti sidoksissa länsisuomalaiseen viljelyyn ja viljelijöihin. Satoa on vuosikymmenten aikana jalostettu sokeriksi ja monenlaisiksi elintarvikkeiksi – niin nyt kuin tulevaisuudessa.

Lännen Tehtaiden kehitys on päätoimintojen osalta ollut hyvinkin suoraviivaista. Toiminta on aina perustunut viljeltyjen raaka-aineiden käyttöön ja vuosi vuodelta niitä on jalostettu entistä pidemmälle. Tie sokerin kiteyttämiseen tämänpäivän menetelmillä valmistettuihin valmisruokapakasteisiin on ollut pitkä, mutta johdonmukainen.

Lännen henki yhtiön arvoiksi

Juhlavuotta vietämme pääasiassa työn merkeissä. Eri tilaisuuksissa vuoden aikana muistamme kuitenkin yhtiömme veteraaneja, nykyistä henkilöstöä, omistajia, yhteistyökumppaneita ja asiakkaita. Kaikkien panos yhtiön kehityksessä on ollut ratkaisevaa.

Juhlavuoden valmistelun aikana on noussut vahvasti esiin vuosikymmeniä toimintaa kannattanut Lännen henki – yhteenkuuluvuuden tunne ja yhdessä yrittäminen, mikä lienee suomalaisessa yritysmaailmassa vertaansa vailla. Erinomaisia esimerkkejä yhteistyön tuloksista ovat yhtiön perustamisen ohella mm. viljelyn kehittämiseen, toiminnan laajentamiseen ja EU:n vaikutuksiin liittyneet tapahtumat.

Vuosikymmenien aikana muotoutuneet toimintaperiaatteet ovat vakiintuneet Lännen arvoiksi, jotka perustuvat asiakkaiden, henkilöstön ja toimintaympäristön kunnioittamiseen. Nämä arvot ovat toimintamme ja kehityksemme tukipilareita tulevinakin vuosina.

Toimintaympäristön huomioonottamisesta esimerkkinä voidaan mainita viime vuonna käynnistynyt yhtiön historian suurin ympäristöinvestointi, Säskylän tehdasalueen jätevesien käsittelylaitoksen uudistaminen. Sen avulla pyrimme osaltamme edelleen varmistamaan ympäristömme kestävän kehityksen.

Työntäyteinen ja tulokellinen vuosi 1999

Vuosi 1999 oli Lännen Tehtailla työntäyteinen ja tulokellinen. Liikevaihto kasvoi 1,34 miljardiin markkaan. Liiketoiminnan tulos 57,4 miljoonaa markkaa ylitti asetetut tavoitteet.

Vuoden tapahtumia leimasivat ennen kaikkea maarakennusliiketoiminnan yhtiöittäminen ja kasvu sekä Danisco A/S:n tulo Sucros Oy:n toiseksi omistajaksi.

Maarakennustekniikkaryhmästä muodostettiin kesällä uusi yhtiö, Machinium Oy. Samassa yhteydessä yhtiö hankki omistukseensa Ruotsissa maarakennus- ja materiaalin-käsittelykonekauppaa sekä huoltotoimintaa harjoittavan SMA Maskin AB:n.

Machinium Oy:n pääosakkaiksi tulivat Lännen Tehtaat Oyj noin 58 prosentin osuudella, kaksi SFK Finance Oy:n hallinnoimaa sijoitusrahastoa sekä japanilainen Sumitomo Corporation. Myöhemmin Machinium Oy:n on tarkoitus listautua pörs-siin. Machinium-konserni on yksi Pohjoismaiden suurimmista maarakennuskoneiden jakelijoista.

Maarakennustekniikkaryhmän yhtiöittäminen ja laajentamisen tavoitteena on luoda vahva, itsenäinen yhtiö. Näin Lännen Tehtaat voi keskittyä strategiansa mukaisesti elintarviketeollisuuteen ja ydinalueeseensa pakasteisiin.

Tanskalaisen Danisco A/S:n tulo Lännen Tehtaiden osakkuusyhtiö Sucros Oy:n toiseksi omistajaksi on selkeästi osa eurooppalaista elintarvikealan yhdentymiskehitystä. Muutos varmistaa Sucros Oy:n ja sen myötä Lännen Tehtaiden asemaa eurooppalaisessa sokerintuotantoketjussa.

Tulevaisuus pakasteissa ja kansainvälistymisessä

Lännen Tehtaat valitsi muutama vuosi sitten päästrategiakseen keskittymisen elintarvikkeisiin ja erityisesti pakasteisiin. Valinta on osoittautunut oikeaksi; maasta kasvanut Lännen Tehtaat on nyt Suomen johtava pakasteyhtiö.

Toinen selkeä toiminnan linjaus oli kansainvälistyminen, minkä osalta ensimmäiset askeleet on otettu. Kansainvälisen toiminnan osuus liikevaihdosta on vajaa neljännes. Vuoden 2002 tavoitteena on saavuttaa 1,8 miljardin markan liikevaihto, josta 40 prosenttia muodostuu Suomen ulkopuolisesta liiketoiminnasta.

Kiitän Lännen Tehtaiden henkilöstöä hyvästä, Lännen hengessä tehdystä työstä, yhteistyökumppaneitamme hedelmällisestä vuorovaikutuksesta, asiakkaitamme luottamuksesta ja omistajiamme uskosta yhtiöön. Erityisen kiitoksen ansaitsevat Lännen Tehtaiden perustajat ja muut yhtiön toimintaan ratkaisevasti vaikuttaneet henkilöt. Näiden joukosta haluan nostaa esiin maanviljelysneuvos Pentti Perttulin, joka toimitusjohtajana luotsasi yhtiötä 30 ensimmäistä vuotta.

Säkylässä, maaliskuussa 2000

Olli Karkkila

Lännen Tehtaat

Lännen Tehtaat Oyj on Helsingin Pörssissä noteerattu elintarvikeyhtiö. Konserniin kuuluvat Elintarvikeryhmän lisäksi maarakennus- ja materiaalin- käsittelytekniikkaan keskittyvä Machinium-ryhmä sekä rehunvalmistuksesta, taimiteknologiasta ja viljelyttämisestä muodostuva Muut liiketoiminnot -ryhmä.

Elintarvikeryhmä tuottaa ja markkinoi puhtaista ja huolellisesti valituista raaka-aineista valmistettuja pakasteita, kalajalosteita, hilloja, marmeladeja sekä sokeria. Machinium-ryhmä kehittää ja valmistaa maarakennuskoneita pohjoisen olosuhteisiin, markkinoi korkealuokkaisia kansainvälisiä maarakennus- ja materiaalinkäsittelykoneita sekä tuottaa niiden huoltopalveluja. Muihin liiketoimintoihin kuuluva Lännen Rehu on erikoistunut naudan ja sian rehuihin. Lännen Plant Systems on keskittynyt taimiteknologiaan ja taimitarhojen kokonaisjärjestelmiin. Lännen Maatalousosasto vastaa kotimaisten raaka-ainekasvien viljelyttämisestä.

Lännen Tehtaiden kotimarkkina-alueita ovat ensisijaisesti Suomi ja Ruotsi. Viime vuosina toiminta on laajentunut myös muualle Itämeren alueelle.

Elintarvikkeet

Apetit
Lannen Polska Sp. z o.o.
Tresko Fish Oy
Lännen Sokeri

Pakasteet, hillot ja marmeladit
Pakasteet
Kalajalosteet
Sokeri

Machinium

Myynti Suomen Rakennuskone Oy
AS Balti Ehitusmasin-Baltem
SIA BCM Baltijas Celtniecibas Masina
UAB Baltijos Statybines Masinos

Maarakennuskoneet
Maarakennuskoneet
Maarakennuskoneet
Maarakennuskoneet

Myynti ja huolto SMA Maskin AB

Maarakennuskoneet, trukit ja dieselmoottorit

Valmistus Lännen Engineering Oy

Maarakennuskoneet

Muut liiketoiminnot

Lännen Rehu
Lännen Plant Systems
Lännen Maatalousosasto
Harviala Oy

Rehuseokset ja rehuteollisuuden raaka-aineet
Kasvien kennotaimituotantotekniikka,
istutuskoneet ja taimitarhojen kokonaisjärjestelmät
Kotimaisten vihannesten ja sokerijuurikkaiden
viljelyttäminen
Puuntaimien tuotanto

50 kasvun vuotta

1 1950 Länsi-Suomen

Sokeritehdas Oy:n perustaminen

Perjantaina maaliskuun 17. päivänä 1950 kokoontui 12 Satakunnan ja Varsinais-Suomen miestä kunnallisneuvos ja emäntä Kalle ja Aili Arojärven kotiin Loimaan Iso-Hulmin tilalle. Tilan pääarakennuksen suuressa salissa pidetyssä kokouksessa allekirjoitettiin sinä päivänä Länsi-Suomen Sokeritehdas Oy:n perustamiskirja. Sokerisoturit, 1986

1953 Sokerintuotannon aloittaminen

1956 Rehutehtaan perustaminen

2 1959 Konepajan perustaminen

Lännen Tehtaiden konepajan ensimmäinen päätuote, hydraulinen traktorikaivuri Hydro-Master, jolla jo silloin kauppa- ja käyttäjienkin mukaan oli suunnattomat voimat, „vain avovesi ja kiintokallio voivat olla esteenä”.

3 1960 Pakaste- ja säilyketehtaan perustaminen

Sokerijuurikkaan ”kouluttamat” viljelijät olivat 1960-luvulla valmiit yhä vaativampaan viljelyyn. Näin saivat alkunsa vihannesten tuotanto sekä pakaste- ja säilyketehdas. Kurkun kokolajittelua 1960-luvulla.

1967 Lännen Plant Systemsin perustaminen

1988 Lännen Maatalousosaston perustaminen

1990 Sucros Oy:n perustaminen

4 1995 Apetit-tuotemerkin sekä pakasteliiketoimintojen hankinta

Lännen Tehtaiden kasvu Suomen johtavaksi pakasteyhtiöksi alkoi toden teolla. Apetit-yksikön toiminnalle antaa leimansa voimakas tuotekehitys ja tuotteiden jalostusasteen nousu.

1996 Tresko Food Oy:n hankinta

1998 Lännen Polska Sp. z o.o:n perustaminen
• Food Processing Koivukangas Oy:n hankinta.

5 1999 Maarakennustekniikkaryhmän yhtiöittäminen • Machinium Oy:n perustaminen • SMA Maskin AB:n hankinta.

Machinium-ryhmä oli syntyessään yksi Pohjoismaiden suurimmista maarakennuskoneiden jakelijoista. Ryhmän merkitys on suuri myös Baltian konekaupassa.

2000 Lännen Tehtaat Oyj 50 vuotta

Elin tarvik keet

Elintarvikkeet

Lännen Tehtaiden Elintarvikeryhmä kehittää, valmistaa ja markkinoi puhtaista ja huolellisesti valikoiduista raaka-aineista tuotettuja pakasteita, hilloja, marmeladeja sekä kalajalosteita. Ryhmän tuotevalikoimaan kuuluvat myös Sucros Oy:n makeuttajat. ■ Lännen Tehtaat on Suomen markkinajohtaja pakasteissa sekä vähittäiskauppahilloissa ja -marmeladeissa.

Elintarvikkeet

Elintarvikeryhmään kuuluvat Apetit, Food Processing Koivukangas Oy, Tresko Fish Oy, Lannen Polska Sp. z o.o. sekä Lännen Sokeri.

Apetit kehittää, valmistaa ja markkinoi pakasteita, hilloja ja marmeladeja. Tresko Fish on erikoistunut kalajalosteiden valmistukseen. Lannen Polska Sp. z o.o. on Puolassa sijaitseva pakastetehtas. Lännen Sokeri hoitaa osakkuusyhtiö Sucros Oy:n makeuttajien myynnin Suomen vähittäiskaupamarkkinoille. Pakastepizzojen valmistukseen erikoistunut Food Processing Koivukangas Oy fuusioitiin vuoden 1999 lopussa Lännen Tehtaisiin. Yhtiön toiminnot liitettiin Apetitin liiketoimintoihin.

Elintarvikeryhmän liikevaihto vuonna 1999 oli 723,3 miljoonaa markkaa (718,5 Mmk). Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua on 1 prosentti, mikä syntyi Apetit-yksikön ja Lannen Polska Sp. z o.o:n myynnin lisäyksestä. Apetit-yksikössä kasvoi erityisesti pakastepizzojen ja hillojen myynti. Pizzat olivat myynnissä koko toimintavuoden ajan ja hilloissa tuli Apetitin rinnalle käyttöön Dronningholm-tuotemerkki.

Pakasteiden osuus elintarvikeryhmän liikevaihdosta oli 274,0 miljoonaa markkaa (266,0 Mmk).

Elintarvikeryhmän liikevoitto 35,0 miljoonaa markkaa ylitti selvästi edellisen vuoden tason. Ryhmän investoinnit olivat 18,4 miljoonaa markkaa. Suurin yksittäinen investointi liittyi Dronningholm-tuotannon ja -tuotemerkin hankintaan.

Apetit

Elintarviketeollisuusliiton seurannan mukaan elintarvikeliikevaihto laski Suomessa vuonna 1999 noin 1,9 prosenttia ja myynnin volyymi 3,1 prosenttia. Pakasteiden kulutus sen sijaan kasvoi noin 7 prosenttia Pakasteteollisuusyhdistyksen ennakkotiedon mukaan. Erityisesti leivontapakasteiden ja valmisruokapakasteiden kulutus nousi huomattavasti.

Kuluttajien ostotottumukset ovat selkeästi suuntautumassa valmiisiin tai puolivalmiisiin ruokiin. Apetit-yksikön toimintaa vuonna 1999 leimasi voimakas tuotekehitys ja tuotteiden jalostusasteen nousu.

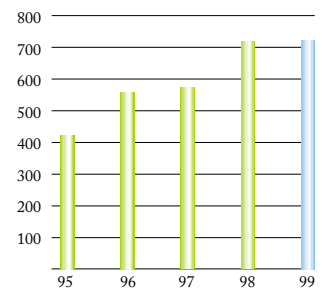
Apetit-, Kesäpöytä- ja Frionor-pakasteiden tarjonta monipuolistui vuoden aikana merkittävästi. Yksikkö toi markkinoille uusina tuotesarjoina pakastetut vihannesgratiinit keväällä ja helpokäyttöiset perhekeitot syksyllä.

Vuoden lopulla valmistuivat ensimmäisinä luomutuotteina peruna- ja herne-pakasteet. Tuotesarjat ovat saaneet kaupalta ja kuluttajilta myönteisen vastaanoton. Vuoden 2000 alussa markkinoille tuotiin kolme uutta, helpokäyttöistä ja maukasta pakastetua pataruokaa.

Lannen Polska Sp. z o.o:n toiminta kehittyi vuonna 1999 suunnitelmien mukaisesti.

Elintarvikeryhmän liikevaihto 1995–1999, Mmk

1960

Pakaste- ja säilyketehtaan toiminta käynnistyi rivakasti. Tuotannossa oli alusta pitäen monipuolinen valikoima ympäröivän viljelyalueen raaka-aineista jalostettuja tuotteita. Säilykkeiden valmistus vaati tuolloin paljon käsityötä avuksi kehitetyistä koneista huolimatta.

Elintarvikeryhmä, Mmk	1999	1998
Liikevaihto	723,3	718,5
Osuus konsernin liikevaihdosta	54 %	63 %
Liikevoitto	35,0	29,6
Investoinnit	18,4	46,1
Henkilöstö keskimäärin	568	392

Liikevaihto yksiköittäin, Mmk	1999	1998
Apetit	342,0	328,0
Lännen Sokeri	337,9	357,6
Tresko Fish Oy	28,3	22,3
Food Processing Koivukangas Oy	19,3	8,4
Lannen Polska Sp. z o.o.	23,9	8,4
Calabris Oy		1,4
Sisäiset myynnit	-28,1	-7,6
	723,3	718,5

Erityisesti alkuvuonna toimintojen uudelleensuuntaaminen, organisaatiojärjestelyt ja uuden tuotevalikoiman kehittäminen vähittäiskaupparmarkkinoille aiheuttivat kertakustannuksia, jotka vaikuttivat vuoden tulokseen. Syksyn aikana tuloskehitys kääntyi myönteiseen suuntaan.

Lannen Polskan tuotantoketju sopimusviljelystä valmiiksi tuotteiksi on saatu toimivaksi kokonaisuudeksi ja tuotteet ovat laadultaan hyviä. Yhtiön ensimmäiset uudet tuotteet tulivat Puolan vähittäiskaupparmarkkinoille syksyllä.

Laatu- ja ympäristötyö Apetit-yksikössä jatkui konsernin asettamien tavoitteiden mukaisesti. Säkylässä sijaitsevat toiminnot saivat vuonna 1999 ISO 9001 -laatusertifikaatin ja ISO 14001 -ympäristösertifikaatin. Muissa toimipaikoissa sertifiointivalmius saavutetaan suunnitelman mukaisesti vuoden 2000 aikana.

Vihannespakasteiden perusvalikoiman ohella Apetit-yksikkö jatkaa vuonna 2000 panostusta pidemmälle jalostettujen tuotteiden kehitykseen. Uutta Cryomix-valmistusmenetelmää pyritään hyödyntämään entistä monipuolisemmin.

Lännen Sokeri

Lännen Sokeri myy osakkuusyhtiö Sucros Oy:n sokerituotteet Suomen kuluttajamarkkinoille. Sokerin kuluttajamarkkinat ovat Suomessa olleet jo muutaman vuoden ajan lievässä laskussa kuluttajien ostokäyttäytymisen muutosten vuoksi. Merkittävimpiä muutoksia ovat olleet kotileivonnan ja -säilönnän väheneminen. Vuonna 1999 kotitalouksissa käytetyn sokerin kulutus oli Suomessa noin 12 kiloa henkeä kohden, mikä oli yhä yli EU-maiden keskiarvon. Tuotekehityksestä vastaa Suomen Sokeri Oy.

Lännen Sokerille on valmistumassa ISO 9001 -standardin mukainen laatujärjestelmä, joka saavuttaa sertifiointivalmiuden vuoden 2000 keväällä.

Sokerimarkkinoiden arvioidaan laskevan edelleen jonkin verran vuonna 2000.

2000

Apetit-ryhmän toimintaa leimaa voimakas tuotekehitys ja jalostusasteen nostaminen kuluttajien halutessa yhä helpokäyttöisempiä ruokia. Uuden Cryomix-tuotantomenetelmän avulla vihannekset jalostuvat nopeasti herkullisiksi pakasteaterioiksi.

Machi. nium

M a c h i n i u m

Machinium-ryhmä markkinoi ja myy korkealaatuisia kansainvälisiä maarakennus- ja materiaalinkäsittelykoneita sekä valmistaa järeitä kaivurikuormaajia. Lisäksi Machinium tuottaa edustamilleen merkeille huolto- ja varaosapalveluja. Machiniumin liiketoiminnan painopiste on Itämeren alueella. ■ Machinium-ryhmän tavoitteena on listautua pörssiin 3–5 vuoden kuluessa.

Lännen **KOMATSU**

HYSTER

BOMAG

Machinium

Machinium-ryhmän muodostavat emoyhtiö Machinium Oy, maarakennuskoneita valmistava Lännen Engineering Oy, myyntiyhtiöt Suomen Rakennuskone Oy Suomessa, AS Balti Ehitusmasin-Baltem Virossa, SIA BCM Baltijas Celtniecibas Masina Latviassa ja vuonna 1999 toimintansa aloittanut UAB Baltijos Statybines Masinos Liettuassa sekä myynti- ja huoltoyhtiö SMA Maskin AB Ruotsissa.

Konserniyhtiöt myyvät Lännen- ja Komatsu-maarakennuskoneita Suomessa, Ruotsissa ja Baltian maissa. Lisäksi Ruotsissa myydään Hyster-trukkeja, Bomag-tierakennuskalustoa ja Cummins-dieselmootoreita. Konekaupan ohella huolto- ja huoltopalvelut muodostavat tärkeän osan Ruotsin liiketoiminnasta. Machinium on markkinajohtaja maarakennuskoneissa Suomessa, Virossa ja Latviassa.

Machinium-ryhmän liikevaihto kasvoi noin 70 prosenttia ja oli 454,1 miljoonaa markkaa (266,3 Mmk). Kasvu johtui SMA Maskin AB:n liittämisestä heinäkuussa ryhmän toimintaan sekä kotimaan myynnin lisäyksestä. Kotimaan yhtiöiden kasvuun toivat oman lisänsä sekä Suomen että Norjan puolustusvoimien hankinnat Kosovon jälleerakennusprojektia varten. Maarakennuskonemarkkinat kasvoivat edelleen sekä Suomessa että Ruotsissa. Baltiassa talouskasvun taantuminen hidasti konekaupan kasvua.

SMA Maskin AB

SMA Maskin AB on maarakennus- ja materiaalinkäsittelykoneiden sekä moottorien maahantuontiin, jälleenmyyntiin ja huoltoon erikoistunut yritys. Yhtiön suhdanneherkkyyttä vähentää laaja, koko Ruotsin kattava huoltotoiminta. Materiaalinkäsittelykoneiden kaupassa ja huollossa yhtiön asiakkaina on monia Ruotsin suurteollisuuden yhtiöitä. SMA Maskin AB tarjoaa asiakkailleen koko konekannan käsittäviä huoltoleasing-sopimuksia. Tällä hetkellä sopimusten piiriin kuuluu Ruotsissa noin 1.700 konetta.

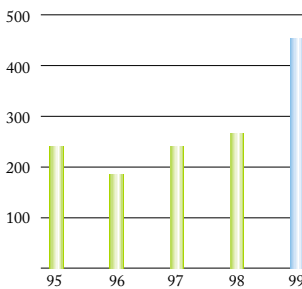
Maarakennuskonemarkkinoilla SMA Maskin AB:n myönteisesti kehittyntä asemaa vahvistivat markkinoille tulleet Komatsun uudet konetyypit. Näitä ovat vakaajilla varustetut pyöräkuormaajat ja pienten Utility-maarakennuskoneiden sarja.

Ruotsissa Lännen maarakennuskoneiden myynnistä ja jälkimarkkinoinnista vastanneen Lännen Maskin AB:n liiketoiminnot ja henkilöstö siirtyivät syksyllä 1999 SMA Maskin AB:hen. SMA:n koko Ruotsin kattava 250 hengen myynti-, huolto- ja varaosaverkosto tarjoaa aikaisempaa laajempaa mahdollisuudet palvella myös Lännen maarakennuskoneiden nykyisiä ja tulevia käyttäjiä.

Yhtiön laatu- ja ympäristöjärjestelmän rakentaminen käynnistyi syksyllä 1999.

Machinium-ryhmän liikevaihto 1995–1999, Mmk

1959

Maarakennuskonetuotanto Lännen Tehtailla käynnistyi Suomen ensimmäisellä hydraulisella kaivurilla Hydro-Masterilla. Sitä seurasi 1960-luvulla maineikas Ukko-Mestarien tuotesarja. Koneilla kaivettiin 1960- ja 1970-luvuilla metsä- ja suo-ojaa matka, joka ulottuisi 12 kertaa maapallon ympäri.

Suomen Rakennuskone Oy

Suomen Rakennuskone Oy:n liikevaihto kasvoi vuonna 1999 noin 8,4 prosenttia. Kasvu johtui alan yleisestä positiivisesta kehityksestä. Ruotsin tapaan myyntiä vahvistivat myös markkinoille tulleet uudet Komatsu-maarakennuskonemallit.

Syksyllä 1999 Suomen Rakennuskone järjesti yhdessä Lännen Engineeringin kanssa vuoden suurimman yksityisen maarakennuskoneiden esittely- ja koeajotapahtuman Suomessa. Power Test 1999 -päivillä kävi 2.000 osanottajaa Suomesta, muista Pohjoismaista ja Baltiasta.

Lännen Engineering Oy

Lännen Engineering Oy:ssä tuotannon painopiste siirtyi kaivurikuormaajien suuntaan. Yhtiön oman tuotekehityksen tuloksena tuotiin markkinoille runko-ohjattu kaivurikuormaaja Lännen 860S. Uutuusmallin edeltäjä, Lännen 740S oli 1990-luvulla Suomen myydyin kaivurimalli. Syksyllä 1999 Lännen Engineering Oy sai toiminnalleen ISO 9001 -laatusertifikaatin ja ISO 14001 -ympäristösertifikaatin.

Baltian yhtiöt

Baltian maissa maarakennustoiminnan ja koko bruttokansantuotteen kasvu pysähtyi mm. Venäjän tilanteen takia. Suhdanteiden muutos kiristi välittömästi kilpailua alueen vähäisillä maarakennuskonemarkkinoilla. Energiatuotannon investoinnit tarjosivat kuitenkin uusia mahdollisuuksia myyntiyhtiöillemme.

Vuonna 1999 käynnistettiin Liettuan myyntiyhtiö jo aikaisemmin toimintansa aloittaneiden Viron ja Latvian yhtiöiden lisäksi.

Tulevaisuuden näkymät

Rakentamisen ennakoidaan jatkuvan vilkkaana vuonna 2000 sekä Suomessa että Ruotsissa. Tämän ansiosta maarakennuskonemarkkinoiden odotetaan jatkavan kasvuaan. Ruotsissa materiaalinkäsittelykoneiden markkinoiden odotetaan säilyvän nykyisellään ja huoltotoiminnan pysyvän vakaana.

Machinium-ryhmän yhteistyön edut tulevat näkymään ensimmäisen kerran koko vuoden osalta vuonna 2000. Ryhmän liikevaihdon ennustetaan nousevan yli 600 miljoonaan markkaan.

Machinium-ryhmä, Mmk	1999	1998
Liikevaihto	454,1	266,3
Osuus konsernin liikevaihdosta	34 %	23 %
Liikevoitto	9,5	7,6
Investoinnit	64,7	9,8
Henkilöstö keskimäärin	296	175

Liikevaihto yksiköittäin, Mmk	1999	1998
Machinium Oy	0,4	
Suomen Rakennuskone Oy	208,4	192,2
Lännen Engineering Oy	96,8	94,7
SMA Maskin AB 1.7.-31.12.	192,9	
Lännen Maskin AB	35,5	49,9
AS Balti Ehitusmasin-Baltem	10,4	12,7
SIA BCM Baltijas		
Celtniecibas Masina	2,8	2,5
UAB Baltijos Statybinės Masinos	0,1	
Sisäiset myynnit	-93,2	-85,7
	454,1	266,3

2000

Tekninen kehitys maarakennuskoneissa on viime vuosikymmeninä ollut huima. Lännen kaivurikuormaajat ovat nykyisin pohjoisen vaativiin olosuhteisiin rakennettuja järeitä monitoimikoneita, joissa kuljettaja ohjaa "valtaistuimeltaan" pienin kädenliikkein koneen toimintoja.

Muut liike toiminnot

Muut liiketoiminnot

Muut liiketoiminnot -ryhmään kuuluvat Lännen Rehu,
Lännen Plant Systems, Lännen Maatalousosasto sekä Harviala Oy.

PLANTEK

Muut liiketoiminnot

Lännen Rehu

Lännen Rehun liikevaihto nousi 81,5 miljoonaan markkaan, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna noin 4,5 prosenttia. Liikevaihdon lisäys johtui maataloille toimitettavien rehujen ja rehuseosten määrän kasvusta. Rehuseosten volyymien lisäys oli selvästi suurempi kuin markkamääräinen myynnin kasvu. Lännen Rehun kannattavuus oli hyvä, mikä johtui jalostusasteen nostamisesta ja volyymien kasvusta.

Rehuseosten toimitukset lisääntyivät Suomessa vuonna 1999 noin 4 prosenttia. Eniten kasvoi lypsylehmille ja broilereille tarkoitettujen rehuseosten myynti. Rehumarkkinoiden markkamääräinen kasvu sen sijaan oli selvästi pienempi. Tämä johtui raaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen laskusta sekä kiristyneestä kilpailusta, joka puolestaan alensi myyntihintoja.

Lypsylehmien ja sikojen täysrehujen valmistus lisääntyi merkittävästi vuoden aikana, mikä lisäsi viljaraaka-aineen käyttöä. Yksiköstä onkin tullut merkittävä paikallinen viljanostaja. Tuotantoedellytyksiä heikensi kesän 1998 huono juurikassato, minkä vuoksi melassileikkeen jalostus ja myynti jäivät edellisvuotta vähäisemmäksi.

Lännen Rehun tuotekehityksen painopiste oli sianrehujen kehittämisessä. Antibiootiton porsasrehu tuli markkinoille elokuun alussa lähes puoleltoista vuoden kehittelyn jälkeen. Se menestyi erittäin hyvin jo lanseerausta edeltäneissä ruokintakokeissa. Syksyn aikana täydennettiin Lännen Rehun sianrehuvalikoimaa. Yksikön vuoden suurin investointi, uusi rakeistuslinja, paransi myös edellytyksiä korkealaatuisten sianrehujen valmistukseen.

Sertifioitu ISO 9001 -laatujärjestelmä on ollut Lännen Rehussa käytössä jo parin vuoden ajan. Joulukuussa 1999 saavutettiin myös ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän sertifiointivalmiudet.

Lännen Rehun näkymät vuodelle 2000 ovat suotuisat. Kesän 1999 juurikassato oli määrältään ja laadultaan hyvä ja selvästi edellisvuotta parempi, mikä varmistaa kotimaisen raaka-aineen saannin. Yksikön tuotevalikoima on laajentunut hyvillä uusilla tuotteilla. Alan epäterveen hintakilpailun rauhoittuminen parantaneekin myös yksikön kannattavuutta.

Lännen Plant Systems

Lännen Plant Systemsin liikevaihto vuonna 1999 oli 30,4 miljoonaa markkaa (33,7 Mmk). Viennin osuus liikevaihdosta oli 12,2 miljoonaa markkaa (16,6 Mmk). Suomen metsätaimitarhoilla jatkui kolmantena vuonna peräkkäin taimituotannon ja taimien käsittelyn automatisointi. Siihen liittyvät toimitukset olivat suurimmillaan viime vuonna. Viennin määrä laski mm. Venäjän, Kaakkois-Aasian ja Etelä-Amerikan heikon taloudellisen tilanteen vuoksi.

Lännen Plant Systemsillä on vahva jalansija Suomen metsätaimiteknikassa. Yksikkö on vakiinnuttanut asemansa vihannesten istutus-tekniikassa maailmanlaajuisesti. Australiassa ja Uudessa-Seelannissa yksiköllä on vakaa asema sekä metsä- että vihannestaimiteknikassa.

Lännen Rehu on erikoistunut naudan ja sian rehujen kehittämiseen ja valmistamiseen. Yksikkö toimittaa jalostamiaan raaka-aineita rehuteollisuudelle sekä valmistaa alihankkijana valmiita rehuseoksia. Tämän lisäksi se myy rehuseoksia omilla Lännen- ja Mella-tuotemerkeillä keskusliikkeiden kautta maataloille. Tärkeimmät rehuseosten raaka-aineet ovat sokeritehtaan sivutuotteet, sokerijuurikasleike ja melassi.

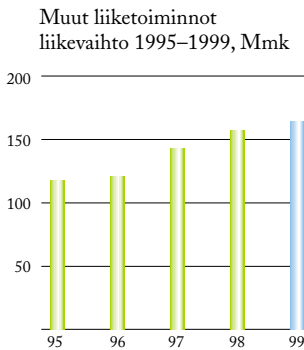

Lännen Plant Systems kehittää, valmistaa ja markkinoi kennotaimi- ja istutustekniikkaa metsä- ja vihannestaimitarhoille sekä puutarhoille. Yksikön tuotevalikoimaan kuuluvat kasvatuskennostot sekä niiden täyttöön, kylvöön, kasteluun, siirtoihin ja istutukseen kehitetyt koneet ja välineet.

1953

Sokerijuurikkaan nosto käsin oli 1950-luvun alkupuoliskolla erittäin raskasta ja se tapahtui vaikeissa olosuhteissa. Työvoiman puutteen pelättiin ajoittain vaikeuttavan koko viljelyä. Ensimmäisen suomalaisen nostokoneen kehitti teollisuusneuvos Lauri Junnila.

Lännen Maatalousosasto vastaa Lännen Apetit-yksikön ja Sucros Oy:n Säskylän tehtaan alueen sopimusviljelytoiminnasta. Tavoitteena on varmistaa vuosittain tehtävillä viljelysopimuksilla IP- ja luomulaatujärjestelmiä noudattaen tuotetun hyvälaatuisen kotimaisen raaka-aineen saanti Apetit-yksikölle sekä tarvittava juurikasmäärä sokeritehtaalle.

Muut liiketoiminnot, Mmk	1999	1998
Liikevaihto	164,0	157,1
Osuus konsernin liikevaihdosta	12 %	14 %
Liikevoitto	8,6	6,8
Investoinnit	12,1	7,9
Henkilöstö keskimäärin ¹⁾	133	128

¹⁾ Sisältää konsernihallinnon henkilökunnan

Liikevaihto yksiköittäin, Mmk	1999	1998
Lännen Rehu	81,5	78,0
Lännen Plant Systems	30,4	33,7
Lännen Maatalousosasto	34,8	32,3
Harviala Oy	14,1	11,5
Muu myynti	4,5	2,8
Sisäiset myynnit	-1,3	-1,2
	164,0	157,1

Lännen Plant Systemsin tuotealueilla kysyntä painottuu tulevaisuudessa entistä tehokkaampiin ja teknisesti kehittyneempiin tuotteisiin. Lähitulevaisuudessa myös metsänistutus koneellistuu ja automatisoituu. Kuluneena vuonna yksikössä on vastattu kehityksen haasteisiin mm. kehittämällä uusia malleja Plantek-kennostoista, taimitarhalaitteista ja istutuskoneista.

Lännen Plant Systems sai lokakuussa johtamisjärjestelmälleen ISO 9001 -laatusertifikaatin ja ISO 14001 -ympäristösertifikaatin. Ympäristöohjelman konkreettisena tavoitteena on tuotteissa käytettävien materiaalien ja komponenttien kierrätettävyyden pitäminen korkealla.

Taimiteknikan käyttö lisääntyy edelleen maailmanlaajuisesti. Sekä metsitykseen että ruoantuotantoon on investoitava tulevaisuudessa vähintään kulutuksen kasvua vastaavasti. Samalla on huolehdittava ympäristöstä kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Maatalousosasto

Maatalousosasto harjoittaa koetilallaan Köyliössä koetoimintaa ja viljelyn vaatimaa kehitystyötä pakastevihannesten sekä sokerijuurikkaan osalta. Yksikkö ostaa ja välittää viljelijöille näiden tarvitsemat sopimuskasvien siemenet ja tärkeimmät torjunta-aineet. Maatalousosasto vastaa raaka-aineiden kuljetussuunnitelmien teosta, herneen kuljetuksista sekä sokerijuurikkaiden kuljetusten valvonnasta. Osasto vastaa myös herneen ja pinaatin sadonkorjuusta.

Vuoden 1999 sato oli sekä laadultaan että määrältään hyvä. Viljelijöiltä vastaanotettiin raaka-aineena kaikkiaan 11 eri vihanneskasvista noin 26 miljoonaa kiloa, mikä vastasi hankintatavoitetta. Herne ja peruna jäivät kuivan kasvukauden vuoksi alle satotavoitteen.

Sokerijuurikas hyötyi myöhäissyksyn sateista, ja sato oli sekä määrältään että laadultaan hyvä. Maatalousosaston viljelyalueelta Sucros sai sokerijuurikkaita 353,7 miljoonaa kiloa (217,5 miljoonaa kiloa) sokeripitoisuuden ollessa 16,7 prosenttia (15,6).

Vihanneskasvien sopimusviljelijät ovat kolmen vuoden kuluessa saaneet IP-laatuja järjestelmäkoulutuksen. Tavoitteena on vuoden 2000 jälkeen toteuttaa koko Lännen sopimusviljelyn sertifiointi vastaamaan kansainvälistä IOBC:n IP-tuotannolle asettamia periaatteita ja yleissääntöjä.

Lännen Maatalousosasto sai johtamisjärjestelmälleen lokakuussa ISO 9002 -laatusertifikaatin ja ISO 14001 -ympäristösertifikaatin.

Vuonna 1999 aloitettiin luomuviljelysopimusten tekeminen herneestä ja perunasta. Toimintaa laajennetaan kuluvan vuoden aikana.

Maatalousosaston toimintaedellytykset vuonna 2000 ovat hyvät johtuen Lännen Tehtaiden Apetit-yksikön ja Sucroksen Säskylän tehtaan vakiintuneista raaka-ainetarpeista.

2000

Koneellistumisen alettua kehitys juurikkaanviljelyssä on ollut nopeaa. Avuksi tulivat moniriviset kylvökoneet ja harat rikkaruohojen torjuntaan, kehitettiin tarkat ja tehokkaat ruiskut jne. Uudet nostokoneet nostavat kahta, kolmea, jopa kuutta riviä juurikkaita kerrallaan.

Lännen Tehtaat ja ympäristö

Lännen Tehtaat käynnisti vuonna 1999 historiansa suurimman yksittäisen ympäristöinvestoinnin. Vuoden 2000 loppuun mennessä Säkyvän tehdasalueen jätevesien käsittelyä tehostetaan noin 21,1 miljoonan markan kunnostus- ja uudisrakennustöillä.

Investointien tavoitteena on

- yhtiön strategisten valintojen edellyttämän jätevesikapasiteetin rakentaminen
- vesistökuormituksen saattaminen uusien lupaehtojen mukaiseksi
- hajuhaittojen poistaminen elintarviketeollisuuden toimintaympäristöstä
- tehdasalueen jätevesiverkoston uudistaminen erityyppisten jätevesien erilliskäsittelyn varmistamiseksi.

Merkittävin investointi on anaerobisen reaktorin rakentaminen. Sen avulla vähennetään jäteveden hapenkulutuskorvituksia. Reaktorin käytöstä syntyvä metaani hyödynnetään energian tuottamisessa. Nykyinen aerobinen puhdistamo saneerattiin ja sen talvikäyttö varmistettiin toimintavuoden aikana.

Investointien ansiosta 40 hehtaarin jätevesiallasalueesta vapautuu muuhun käyttöön noin puolet. Hajuhaitat pienenevät ja purkuvesistöön johdettavan jäteveden kuormitus vähenee. Käsittelyssä syntyvällä metaanilla korvataan fossiilisia polttoaineita arviolta 5.000 polttoöljylitraa vastaava määrä vuorokaudessa.

Yhtiön ympäristöpolitiikasta ja vuosien 1998–2001 ympäristötavoitteista on julkaistu erillinen esite.

Lännen Tehtaiden ympäristöpäämäärät

1. Jätevesimäärän vähentäminen ja vesistön kuormituksen pienentäminen
2. Energiakulutuksen vähentäminen
3. Jättemäärän vähentäminen
4. Tuotevalikoiman, pakkausten ja investointien suunnittelu kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti
5. Toimittajiemme ympäristöjärjestelmien kehittäminen

Ympäristöpolku

- 1953** 5 hehtaarin allaspuhdistamo valmistui
- 1977** Laajennettiin allaspuhdistamo 40 hehtaariin
- 1986** Otettiin käyttöön biologinen puhdistamo
- 1996** Sitouduttiin ICC:n kestävän kehityksen peruskirjan noudattamiseen
Tehdasalueen jätehuoltosuunnitelma ja -ohjeet valmistuivat
- 1997** Myönnettiin tehdasalueen jätehuollolle ympäristölupa
- 1998** Hyväksyttiin ympäristöpolitiikka ja sitouduttiin sen tavoitteisiin
Liityttiin pakkausalan ympäristörekisteri PYR:iin
- 1999** Saneerattiin biologinen puhdistamo ja varmistettiin sen talvikäyttö

Suunnitteluvaiheessa

- 2000** Anaerobisen reaktorin rakentaminen
Metaanikaasun hyväksikäyttö

Hallituksen toimintakertomus

Toimintaympäristö

Teollisuustuotanto kasvoi Suomessa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan runsaat 5 % vuonna 1999. Tuotannon kasvu oli hitaampaa kuin edellisenä vuonna, mutta jatkui suhteellisen tasaisena läpi vuoden.

Elintarviketeollisuuden tuotanto kasvoi nopeammin kuin edellisenä vuonna, jolloin kasvua hidasti mm. Venäjän viennin romahtaminen. Kasvu oli 3 %. Elintarviketeollisuusliiton 40 yritystä koskevan seurantalilaston mukaan elintarvikeyritysten myynnin volyyymi pieneni 3 % vuonna 1999 ja liikevaihto laski 2 %. Seuranta kattaa noin 70 % elintarviketeollisuuden myynnistä. Pakasteteollisuusyhdistyksen ennakkotietojen mukaan pakasteiden kokonaiskulutus kasvoi.

Konsernirakenne

Lännen Tehtaat -konsernin liiketoiminta on jaettu kolmeen liiketoimintaryhmään. Elintarvikeryhmän muodostavat Lännen Tehtaat Oyj:n yksiköt Apetit ja Lännen Sokeri sekä tytäryhtiöt Tresko Fish Oy Suomessa ja Lannen Polska Sp. z o.o. Puolassa.

Elintarvikeryhmään kuuluva Food Processing Koivukangas Oy sulautui vuoden lopussa Lännen Tehtaat Oyj:öön.

Maarakennustekniikkaryhmästä muodostettiin heinäkuussa Machinium-ryhmä, johon kuuluvat Machinium Oy uuden alakonsernin emoyhtiönä sekä sen tytäryhtiöt Lännen Engineering Oy, Suomen Rakennuskone Oy, Ruotsista hankittu SMA Maskin AB ja sen toimintoihin liitetty Lännen Maskin AB, Virossa AS Balti Ehitusmasin-Baltem ja Latviassa SIA BCM Baltijas Celtniecibas Masina sekä Liettuaan perustettu UAB Baltijos Statybines Masinos. Machinium-ryhmää muodostettaessa sen omistus-pohjaa laajennettiin. Lännen Tehtaat Oyj:n omistusosuus on järjestelyjen jälkeen 58 %.

Muihin liiketoimintoihin kuuluvat Lännen Tehtaat Oyj:n yksiköt Lännen Rehu, Lännen Plant Systems, Lännen Maatalousosasto ja Harviala Oy.

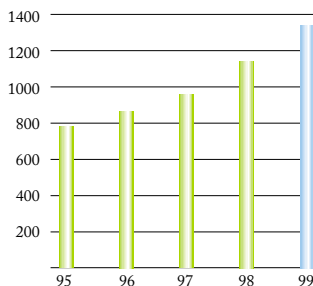
Osakkuusyhtiöistä Sucros Oy kuuluu Elintarvikeryhmään. Oy Potma Ltd ja Oy Atraco Ab ovat osa Muita liiketoimintoja.

Liikevaihto

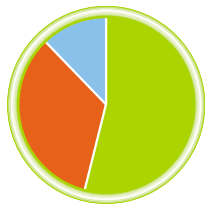
Lännen Tehtaiden konserniliikevaihto oli 1.341,4 miljoonaa markkaa (1.141,9 Mmk). Liikevaihto kasvoi 17 %. Liikevaihdosta Elintarvikeryhmän osuus oli 54 % (63 %), Machinium-ryhmän 34 % (23 %) ja Muiden liiketoimintojen 12 % (14 %).

Elintarvikeryhmän liikevaihto oli 723,3 miljoonaa markkaa (718,5 Mmk). Apetit ja Elintarvikeryhmään kuuluvien tytäryhtiöiden liikevaihto kasvoi 7 % 385,4 miljoonaan markkaan (360,9 Mmk). Tästä kasvusta kotimaan osuus oli noin 10 miljoonaa markkaa ja 15 miljoonaa markkaa Lannen Polskan ensimmäisen täyden toimintavuoden tuomaa

Konsernin liikevaihto
1995–1999, Mmk

Liikevaihto toimialoittain

■ Elintarvikeryhmä	54 %
■ Machinium-ryhmä	34 %
■ Muut liiketoiminnot	12 %

Hallituksen jäsenet
 Hannu Simula (vas.)
 Tapio Reponen
 Juha Korkea-
 Heikki Harjuvaara
 Olli Karkkila
 Esko Eela ja
 Tom v. Weymarn

myynnin lisäystä. Pakasteiden kotimaan myynti oli 274 miljoonaa markkaa (266 Mmk). Erityisesti kasvoi peruna- ja pizzapakasteiden myynti. Myös hillojen myynti kasvoi, kun taas kalapakasteiden ja kalasäilykkeiden myynti laski. Sokerin kuluttajamarkkinat ovat Suomessa lievässä laskussa. Lännen Sokerin liikevaihto 337,9 miljoonaa markkaa oli sen vuoksi edellisvuotta pienempi (357,6 Mmk).

Machinium-ryhmän liikevaihto oli 454,1 miljoonaa markkaa (266,3 Mmk), mikä oli 70 % enemmän kuin edellisenä vuonna. SMA Maskin AB:n liittäminen ryhmään heinäkuun alussa toi pääosan liikevaihdon kasvusta. Machinium-ryhmän osuus konsernin liikevaihdosta kasvoi ja kasvaa edelleen, kun SMA Maskin AB:n koko vuoden liikevaihto tulee mukaan.

Muiden liiketoimintojen liikevaihto kasvoi 4 % 164,0 miljoonaa markkaan (157,1 Mmk).

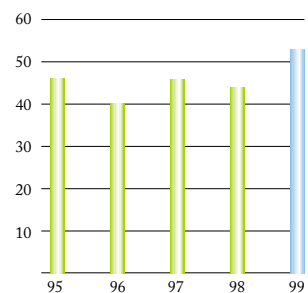
Kansainvälinen liikevaihto kasvoi 288,4 miljoonaa markkaan (104,8 Mmk).

Emoyhtiö Lännen Tehtaat Oyj:n liikevaihto oli 831,1 miljoonaa markkaa (832,4 Mmk).

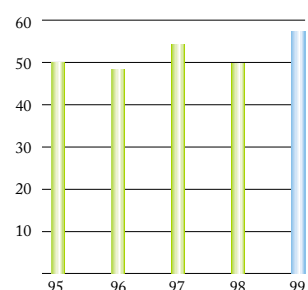
Tulos

Konsernin liikevoitto oli 53,1 miljoonaa markkaa (44,0 Mmk) ja voitto ennen satunnaisia eriä 57,4 miljoonaa markkaa (49,7 Mmk). Voittoon ennen satunnaisia eriä sisältyi osuus Oy Atraco Ab:n tuloksesta 5,1 miljoonaa markkaa (7,5 Mmk).

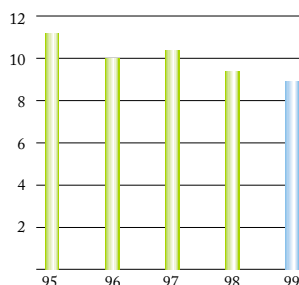
Konsernin liikevoitto
 1995–1999, Mmk

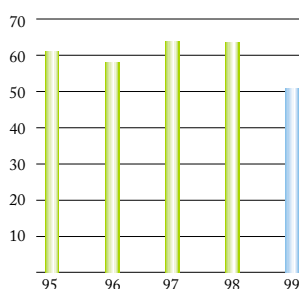
Tulos ennen satunnaisia eriä
 1995–1999, Mmk

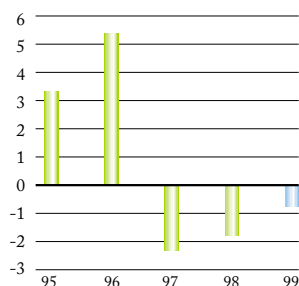
Sijoitetun pääoman tuotto
1995–1999, %

Omavaraisuusaste
1995–1999, %

Rahoitustuotot/-kulut,
netto 1995–1999, Mmk

Välittömät verot olivat 12,3 miljoonaa markkaa (10,5 Mmk). Tilikauden tulos 49,3 miljoonaa markkaa oli edellisvuotta (39,0 Mmk) selvästi parempi.

Kaikkien liiketoimintaryhmien tulos kasvoi.

Elintarvikeryhmän liikevoitto nousi 35,0 miljoonaan markkaan (29,6 Mmk). Liikevoiton lisäys tuli sekä Lännen Sokerista että Apetit-yksiköstä.

Machinium-ryhmän liikevoitto oli 9,5 miljoonaa markkaa (7,6 Mmk) ja Muiden liiketoimintojen 8,6 miljoonaa markkaa (6,8 Mmk)

Rahoitus

Konsernin tase kasvoi Machinium-ryhmän laajentumisen johdosta. Tasetta kasvattivat vähemmistöosakkaiden mukaantulo ja SMA Maskin AB:n liittäminen konserniin. Rahoitusrakenne säilyi edelleen hyvänä. Konsernin kassavarat olivat tilikauden päättyessä 162,7 miljoonaa markkaa (88,0 Mmk). Nettorahoituskulut olivat 0,8 miljoonaa markkaa (1,8 Mmk). Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 51 % (63 %).

Yhtiökokous, osakepääoma ja osakkaat

Lännen Tehtaat Oyj:n varsinainen yhtiökokous 15.4.1999 päätti jakaa osinkoa 2,40 markkaa osakkeelta.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankinnasta ja myynnistä tai muusta luovutuksesta. Valtuutuksen mukaan hallitus voi hankkia Helsingin Pörssistä Lännen Tehtaat Oyj:n osakkeita enintään 322.238 kappaletta eli 5 % yhtiön osakkeista. Valtuutus on voimassa yhden vuoden yhtiökokouksesta lukien. Edellisen valtuutuksen nojalla yhtiö oli hankkinut 170.000 omaa osaketta. Hallitus on päättänyt yhteensä enintään 322.238 oman osakkeen hankinnasta. Tilikauden lopussa yhtiö omisti yhteensä 216.000 omaa osaketta. Tilikauden päättymisen jälkeen omia osakkeita on 18.2.2000 mennessä hankittu lisää 106.200 kappaletta, jolloin yhtiö omisti 322.200 omaa osakettaan. Omien osakkeiden myynti- tai luovutusvaltuutusta ei ole käytetty.

Hallituksella ei ole tilikauden päättyessä osakeantivaltuuksia eikä vaihtovelkakirjain tai optiolainojen liikkeeseenlaskuvaltuuksia.

Investoinnit

Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat 95,2 miljoonaa markkaa (63,8 Mmk), josta tytäryhtiöosakkeiden hankinnan osuus oli 58,4 miljoonaa markkaa. Suurin yksittäinen hankinta oli ruotsalaisen SMA Maskin AB:n osakekannan osto Machinium-ryhmään. Ostohinta oli 47,5 miljoonaa markkaa. Aineelliset investoinnit jakautuivat konsernissa tasaisesti. Meneillään olevan noin 16 miljoonan markan ympäristöinvestointiohjelman

mukaisesti teollisuusjätevedenpuhdistamon uudistamiseen käytettiin vuoden aikana 4,8 miljoonaa markkaa.

Elintarvikeryhmän investoinnit olivat yhteensä 18,4 miljoonaa markkaa (46,1 Mmk), Machinium-ryhmän investoinnit olivat 64,7 miljoonaa markkaa (9,8 Mmk) ja Muiden liiketoimintojen investoinnit 12,1 miljoonaa markkaa (7,9 Mmk).

Tuotekehitys

Konsernin tuotekehitystoiminnan kulut olivat 0,6 % liikevaihdosta (0,7 %). Pääosa tuotekehityksestä kohdistui Apetit-yksikön tuotteisiin. Uusina tuotesarjoina Lännen Tehtaat toi markkinoille mm. pakastetut vihannesgratiinit sekä helppokäyttöiset pakastetut perhekeitot ja pataruoat. Myös luomupakasteiden tuotanto aloitettiin. Tuotekehityksen tavoitteena on jalostusasteen nostaminen edelleen.

Lännen Tehtaiden johtamisjärjestelmä

ISO 9001/9002 ja ISO 14001 -standardien mukaiseen laatu- ja ympäristöjärjestelmään sekä työterveys ja -turvallisuusohjelmaan perustuvan johtamisjärjestelmän rakentaminen eteni tavoitteiden mukaisesti. Vuoden aikana Apetit-yksikkö, Lännen Engineering Oy, Lännen Plant Systems ja Lännen Maatalousosasto saivat laatu- ja ympäristösertifikaatin. Lännen Rehu sai laatusertifikaatin jo aikaisemmin. Muut yksiköt saavuttavat sertifiointivalmiuden vuoden 2000 aikana.

Sopimusviljelyn IP-laaturjestelmä

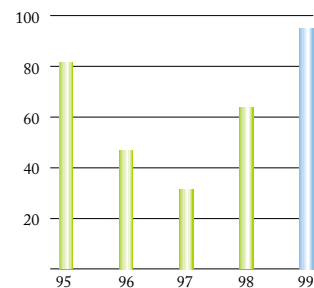
Hyvälaatuisen kotimaisen raaka-aineen ja tuotannon turvaamiseksi vihanneskasvien sopimusviljelijät ovat kolmen vuoden kuluessa saaneet IP-laaturjestelmäkoulutuksen (IP = Integrated Production). Tavoitteena on myöhemmin toteuttaa Lännen sopimusviljelyn sertifiointi vastaamaan kansainvälisiä IOBC:n IP-tuotannolle asettamia vaatimuksia.

Henkilöstön kehittäminen

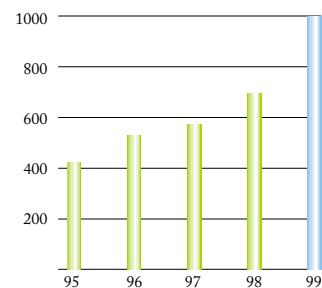
Aloitetoiminta

Toimintavuoden aikana konsernissa käynnistettiin aloitetoiminta, jonka mukaan jokaisella henkilöllä on mahdollisuus osallistua toimintojen kehittämiseen tekemällä parannusehdotuksia. Aloitusvuonna tehtiin 27 aloitetta 100 henkilöä kohti. Kuluvan toimintavuoden aikana pyritään aloitteiden määrää nostamaan erilaisten kampanjoiden avulla.

Bruttoinvestoinnit
1995–1999, Mmk

Henkilöstö
1995–1999

Työhyvinvointivalmennus

Henkilöstön työhyvinvoinnin valmennusohjelma valmistui toimintavuoden aikana. Työhyvinvointiohjelma kohdistuu yrityksemme yksittäisiin työntekijöihin ja yrityksemme toimintatapaan. Yksilön kannalta tärkeitä tekijöitä ovat fyysinen ja psyykinen terveys, ammatillinen osaaminen ja työmotivaatio. Valmennusohjelman alussa asetetaan valmennettaville henkilökohtaiset tavoitteet, joiden saavuttamiseksi laaditaan kehitysohjelma. Tavoitteiden toteutumista tutkitaan noin kahden vuoden kuluttua. Yrityksen toiminnallista hyvinvointia kuvaavat työilmapiiiri, tuloksellinen toiminta ja johtamistaito. Työilmapiiirin mittauksia on tehty Lännen Tehtailla viiden vuoden välein. Viimeisin mittaus tehtiin toimintavuoden lopulla ja se kattoi konsernin kaikkien kotimaisten yksiköiden henkilöstön.

Alkaneen vuoden näkymät

Pakasteiden kysynnän arvioidaan edelleen kasvavan keskimääräistä elintarvikkeiden kysyntää nopeammin Suomessa. Tämä antaa hyvät edellytykset Elintarvikeryhmän valmistamien Apetit-pakasteiden markkinoinnille kotimaassa. Dronningholm-tuotemerkin hankinta vuoden 1999 alkupuolella on parantanut myös hilloliiketoiminnan kasvumahdollisuuksia. Puolan tytäryhtiön tuloskehitys paranee edelleen, kun toiminnan uudelleenjärjestelyt on tehty. Yhtiö on päässyt Puolan vähittäiskaupparakkeille omalla pakastetuotemerkillään. Tämä antaa jatkossa mahdollisuudet menekin kasvattamiseen ja parempaan hintatasoon. Elintarvikeryhmän tuloksen arvioidaan hieman nousevan edellisen vuoden tasosta.

Maarakentamisen odotetaan säilyvän edellisen vuoden tasolla sekä Suomessa että Ruotsissa vuonna 2000. Materiaalinkäsittelykoneiden markkinoiden arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla Ruotsissa. Baltiassa maarakennuskonemarkkinoiden odotetaan jonkin verran elpävän. Machinium-ryhmän liikevaihto kasvaa laajentumisen ansiosta huomattavasti. Myös tulos nousee vuoden 1999 tasosta.

Machinium-ryhmän kasvun myötä Lännen Tehtaat -konsernin liikevaihto kasvaa yli 1.500 miljoonaan markkaan. Myös liikevoitto kasvaa selvästi. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta pienenee. Tuloksen kertyminen painottuu loppuvuoteen samoin kuin kuluneena vuonna. Koko vuoden tuloksen arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi kuin vuonna 1999.

Tuloslaskelmat

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Liikevaihto	(1) 1 341 398	1 141 866	831 137	832 388
Valmisteverastojen muutos	1 839	15 079	-2 693	5 496
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	(2) 13 066	8 721		
Liiketoiminnan muut tuotot	(3) 11 599	4 486	6 859	4 379
Materiaalit ja palvelut	(4) -983 717	-880 061	-625 798	-641 643
Henkilöstökulut	(5) -170 887	-123 715	-79 111	-80 631
Poistot	(6) -38 934	-33 760	-27 711	-27 635
Liiketoiminnan muut kulut	-121 274	-88 635	-67 919	-65 688
Liikevoitto	(7) 53 090	43 981	34 764	26 666
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	(2) 5 098	7 517		
Rahoitustuotot- ja kulut	(8) -753	-1 780	67 533	9 066
Voitto ennen satunnaisia eriä	57 435	49 718	102 297	35 732
Satunnaiset erät	(9)		-5 573	-1 210
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja, veroja ja vähemmistöosuutta	57 435	49 718	96 724	34 522
Tilinpäätössiirrot	(10)		23 163	5 195
Tuloverot	(11) -12 262	-10 489	-32 470	-11 735
Vähemmistöosuus	4 108	-240		
Tilikauden voitto	49 281	38 989	87 417	27 982

Taseet

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet	(12) 59 887	37 091	35 719	30 409
Aineelliset hyödykkeet	(13) 242 907	237 290	171 815	182 075
Osuudet saman konsernin yrityksissä	(14,15) 52 752		52 752	61 609
Osuudet osakkuusyhteisöissä	(14,15) 128 400	155 426	104 352	104 352
Omat osakkeet	(14) 14 510	4 462	14 510	4 462
Muut sijoitukset	(14,15) 13 533	13 553	15 745	15 499
	459 237	447 822	394 893	398 406
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus	(16) 286 643	180 037	89 565	90 482
Pitkäaikaiset saamiset	(17) 3 530	2 000	16 765	26 447
Laskennallinen verosaaminen	(22) 254			
Lyhytaikaiset saamiset	(18) 249 229	118 805	136 899	110 387
Rahoitusarvopaperit	29 435	29 460	29 435	29 460
Rahat ja pankkisaamiset	133 299	58 519	110 552	37 972
	702 390	388 821	383 216	294 748
	1 161 627	836 643	778 109	693 154
VASTATTAVAA				
Oma pääoma (19)				
Osakepääoma	64 448	64 448	64 448	64 448
Ylikurssirahasto	130 458	130 458	130 441	130 441
Arvonkorotusrahasto	4 599	4 599	4 599	4 599
Omien osakkeiden rahasto	14 510	4 462	14 510	4 462
Käyttöraahasto	43 000	43 000	43 000	43 000
Edellisten tilikausien voitto	238 365	224 031	112 893	110 019
Tilikauden voitto	49 281	38 989	87 417	27 982
Pääomalainat	10 000			
	554 661	509 987	457 308	384 951
Vähemmistöosuus	51 491	20 033		
Tilinpäätössiirtojen kertymä	(20) 884	600	67 878	90 001
Pakolliset varaukset	(21) 884	600		121
Vieras pääoma				
Laskennallinen verovelka	(22) 20 454	25 987		
Pitkäaikainen vieras pääoma	(23) 233 938	107 810	103 275	102 101
Lyhytaikainen vieras pääoma	(23) 300 199	172 226	149 648	115 980
	1 161 627	836 643	778 109	693 154

Rahoituslaskelmat

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Liiketoiminta				
Liikevoitto	53 090	43 981	34 764	26 666
Oikaisut:				
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-18 164	-16 238		
Suunnitelman mukaiset poistot	38 934	33 760	27 711	27 635
Muut oikaisut	47 665	3 300	-1 005	118
Rahoitustuotot ja -kulut	3 826	5 737	67 014	9 066
Satunnaiset erät			-1 500	-750
Välittömät verot	-12 262	-10 489	-32 470	-11 735
Tulorahoitus	113 089	60 051	94 514	51 000
Käyttöpääoman muutos				
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	-130 424	-6 770	-26 511	18 804
Vaihto-omaisuuden muutos	-106 605	-31 238	917	-11 962
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	108 679	21 031	32 340	5 167
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-1 784	8 059	9 682	-18 887
	-130 134	-8 918	16 428	-6 878
Liiketoiminnan kassavirta (A)	-17 045	51 133	110 942	44 122
Investoinnit				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-89 768	-73 154	-40 450	-24 047
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	24 284	3 044	19 620	2 126
Investoinnit muihin sijoituksiin	-323	-592	-937	-25 959
Luovutustulot muista sijoituksista	915	42	5 986	2 222
Investointien kassavirta (B)	-64 892	-70 660	-15 781	-45 658
Rahoitus				
Omien osakkeiden hankkiminen	-10 048	-4 462	-10 048	-4 462
Pääomalinan muutos	10 000			
Vähemmistöosuuden muutos	31 459	15 767		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	19 294	4 748	1 328	
Pitkäaikaisten lainojen muutos	120 595	2 081	1 174	-1 253
Maksetut osingot	-15 060	-15 467	-15 060	-15 467
Muut oman pääoman muutokset	452	70		
Rahoituksen kassavirta (C)	156 692	2 737	-22 606	-21 182
Rahavarojen muutos (A+B+C)	74 755	-16 790	72 555	-22 718
Rahavarat tilikauden alussa	87 979	104 769	67 432	90 150
Rahavarat tilikauden lopussa	162 734	87 979	139 987	67 432

Tilinpäätöksen liitetiedot 1999

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty emoyhtiön Lännen Tehtaat Oyj:n lisäksi seuraavat liiketoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt: Tresko Fish Oy, emoyhtiön vuoden lopussa sulautunut Food Processing Koivukangas Oy, Lannen Polska Sp. z o.o., Puola, Harviala Oy sekä heinäkuun alussa omaksi alakonserniksi muodostettu Machinium-ryhmä, johon kuuluvat emoyhtiö Machinium Oy:n lisäksi Lännen Engineering Oy, Lännen Maskin AB, Ruotsi, Suomen Rakennuskone Oy, heinäkuun alussa hankittu SMA Maskin AB, Ruotsi, AS Balti Ehitusmasin-Baltem, Viro, SIA BCM Baltijas Celtniecibas Masina, Latvia sekä UAB Baltijos Statybinės Masinos, Liettua. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty myös seitsemän tulevaa liiketoimintaa varten olemassa olevaa yhtiötä sekä konserniyhtiöille kiinteistöjen vuokraustoimintaa harjoittava Cibarius Oy. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki liiketoimintaa harjoittavat osakkuusyrietykset: Sucros Oy (konserni), Oy Potma Ltd ja Oy Atraco Ab.

Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvien yritysten ja osakkuusyrietysten omistuksesta esitetään jäljempänä liitetietojen kohdassa ”Konserni- ja osakkuusyrietykset”.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Keskinäinen osakkeenomistus

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöiden osakkeista maksettu oman pääoman ylittävä hinta on osittain kohdistettu käyttöomaisuuteen kuuluviin rakennuksiin ja osittain esitetty konserniliiketarvona. Rakennuksiin kohdistettuja eriä oli vuoden 1999 lopussa 9,7 miljoonaa markkaa, jotka poistetaan rakennusten poistosuunnitelman mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Vähemmistöosuus

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin omasta pääomasta, verovelalla vähennetyistä vapaaehtoisista varauksista ja kertyneestä poistoerosta sekä tilikauden tuloksesta.

Muuntoerot

Ulkomaisten konserniyhtiöiden tilinpäätösluvut on muutettu Suomen markoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keski-kurssin mukaan. Näiden yhtiöiden omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muuntoerot on kirjattu voittovaroihin.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrietyksen tilikauden tuloksesta on Sucros-konsernin ja Oy Potma Ltd:n osalta esitetty ennen liikevoittoa, koska näiden yhtiöiden tuotanto liittyy välittömästi emoyhtiön liiketoimintaan. Oy Atraco Ab:n osalta osuus tuloksesta on esitetty liikevoiton jälkeen. Tulososuus sisältää myös laskennallisen verovelan muutoksella vähennetyin osuuden vapaaehtoisten varausten ja poistoeron muutoksesta.

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on aktivoitu hankintamenuon. Suunnitelman mukaiset poistot on tehty tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella. Julkisesti noteeratut käyttöomaisuusosakkeet on arvostettu alkuperäiseen hankintamenuon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on esitetty muuttuvien menojen mukaisen hankintamenuon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Valuuttamääräiset erät

Muut kuin euroon sidotut ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen markoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskikurssiin. Syntyneet kurssierot on kirjattu tulostuloksesta.

Johdannaissopimusten käyttö

Johdannaissopimuksia käytetään suojaamistarkoituksessa. Konserni on suojannut osittain pitkäaikaisten kiinteäkorkoisten velkojen korkoriskiä koronvaihtosopimuksella. Sopimuksen korkoero jaksotetaan suoriteperiaatteella muihin rahoitustuotoihin tai muihin rahoituskuluihin.

Eläkejärjestelyt

Konsernin henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutuksilla. Aikaisemmin Lännen toimihenkilöiden eläkesäätiö s.r.:n toimintapiiriin kuuluneille toimihenkilöille ja eläkeläisille etueläkevakuutukset antavat eläkesäätiön sääntöjen mukaisen lisäeläketurvan.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
1 Liikevaihto toimialoittain ja markkina-alueittain				
Toimialoittain				
Elintarvikeryhmä	723 316	718 449	679 899	685 615
Machinium-ryhmä	454 041	266 276		
Muut liiketoiminnot	164 041	157 141	151 238	146 773
Yhteensä	1 341 398	1 141 866	831 137	832 388
Vienti Suomesta	67 199	70 923	19 362	25 940
Markkina-alueittain				
Kotimaa	1 052 951	1 037 064	811 775	806 448
Euroopan unioni	231 464	60 859	10 163	11 048
Muu Eurooppa	49 475	35 604	4 647	8 247
Muut	7 508	8 339	4 552	6 645
Yhteensä	1 341 398	1 141 866	831 137	832 388
2 Osuus osakkuusyritysten tuloksesta				
Ennen liikevoittoa esitetty osuus				
Sucros-konserni	12 906	8 556		
Muut	160	165		
Yhteensä	13 066	8 721		
Liikevoiton jälkeen esitetty osuus				
Oy Atraco Ab	5 098	7 517		
3 Liiketoiminnan muut tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	6 785	1 246	1 932	335
Vuokratuotot	2 485	1 322	2 986	2 168
Saadut korvaukset	2 329	1 495	1 925	1 544
Muut		423	16	332
Yhteensä	11 599	4 486	6 859	4 379
4 Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	962 064	882 278	621 709	641 092
Varaston muutos	810	-9 410	-1 501	-5 651
Ulkopuoliset palvelut	20 843	7 193	5 590	6 202
Yhteensä	983 717	880 061	625 798	641 643
5 Henkilöstökulut ja henkilöstön määrä				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	129 790	95 413	61 183	61 318
Eläkekulut	22 945	17 676	11 130	12 334
Muut henkilösivukulut	18 152	10 626	6 798	6 979
Yhteensä	170 887	123 715	79 111	80 631
josta johdon palkat ja palkkiot;				
hallintoneuvoston ja hallitusten				
jäsenet ja toimitusjohtajat	3 617	3 312	1 655	1 541
Henkilöstö keskimäärin				
Elintarvikeryhmä	568	392	282	297
Machinium-ryhmä	296	175		
Muut liiketoiminnot	133	128	104	103
Yhteensä	997	695	386	400
josta keskimäärin ulkomailla				
Osakkuusyritysten henkilöstö keskimäärin	379	80		
Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset				
Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiksi on sovittu 60 vuotta.				

6 Poistot

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina todennäköisen käyttöiän perusteella alkuperäisistä hankintamenoista.

Poistot perustuvat seuraaviin pitoaikoihin:

Perustamismenot	5 vuotta
Aineettomat oikeudet	10 vuotta
Liikearvo	10 vuotta
Konserniliikearvo	5 tai 10 vuotta
Muut pitkävaikuttavat menot	5 tai 10 vuotta
Rakennukset, kiviset ja puiset	22-30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	5 tai 10 vuotta
Koneet ja kalusto	5 tai 10 vuotta

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998

Suunnitelman mukaiset poistot

Perustamismenot	22			
Aineettomat oikeudet	2 727	2 069	2 695	2 037
Liikearvo	4 128	3 883	3 505	3 505
Muut pitkävaikuttavat menot	634	561	288	239
Rakennukset ja rakennelmat	8 108	7 285	6 544	6 549
Koneet ja kalusto	21 087	18 513	14 679	15 305
Yhteensä	36 706	32 311	27 711	27 635

Konserniliikearvon poisto	2 228	1 449		
Yhteensä	38 934	33 760		

7 Liikevoitto toimialoittain

Elintarvikeryhmä	34 990	29 581		
Machinium-ryhmä	9 500	7 600		
Muut liiketoiminnot	8 600	6 800		
Yhteensä	53 090	43 981		

8 Rahoitustuotot ja -kulut

Osinkotuotot

Saman konsernin yrityksiltä			1 192	1 992
Osakkuusyrityksiltä			45 129	3 391
Muilta	511	478	511	478
Veronhyvitystuotot	199	185	18 213	2 280
Yhteensä	710	663	65 045	8 141

Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista

Saman konsernin yrityksiltä			1 071	1 141
Muilta	300	512	300	512
Yhteensä	300	512	1 371	1 653

Muut korko- ja rahoitustuotot

Saman konsernin yrityksiltä			1 111	1 139
Muilta	9 465	6 410	6 342	5 193
Yhteensä	9 465	6 410	7 453	6 332

Rahoitustuotot yhteensä	10 475	7 585	73 869	16 126
--------------------------------	--------	-------	--------	--------

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Saman konsernin yrityksille			6	6
Muulle	11 228	9 365	6 330	7 054
Yhteensä	11 228	9 365	6 336	7 060

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-753	-1 780	67 533	9 066
--	------	--------	--------	-------

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö		1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998		1999	1998	1999	1998
9 Satunnaiset kulut					Konserniliikearvo				
Annetut konserniavustukset			1 500	750	Hankintameno 1.1.	8 235	4 850		
Fuusiotappio			4 073		Lisäykset	17 052	3 385		
Purkutappiot lopetetuista tytäryhtiöistä				460	Hankintameno 31.12.	25 287	8 235		
Yhteensä			5 573	1 210	Kertyneet poistot	-4 359	-2 910		
10 Tilinpäätösiirrot					Tilikauden poisto				
Poistoeron muutos					Kertyneet poistot 31.12.				
Perustamismenot	22					-6 588	-4 359		
Aineettomat oikeudet	229	-35	229	-35	Kirjanpitoarvo 31.12.	18 699	3 876		
Muut pitkävaikutteiset menot	65		50		Muut pitkävaikutteiset menot				
Rakennukset ja rakennelmat	-19 627	-2 721	-19 731	-2 939	Hankintameno 1.1.	3 690	1 931	1 497	1 063
Koneet ja kalusto	-2 945	-3 722	-3 711	-2 221	Muuntoero	-10			
Yhteensä	-22 256	-6 478	-23 163	-5 195	Lisäykset	1 845	1 759	492	434
11 Tuloverot					Hankintameno 31.12.				
Tilikaudelta	20 419	11 932	34 836	11 367		5 525	3 690	1 989	1 497
Aikaisemmilta tilikausilta	-2 371	371	-2 366	368	Kertyneet poistot	-1 322	-762	-471	-232
Laskennallinen verosaaminen	-254				Tilikauden poisto	-633	-561	-288	-239
Laskennallisen veroveljan muutos	-5 532	-1 814			Kertyneet poistot 31.12.	-1 955	-1 323	-759	-471
Yhteensä	12 262	10 489	32 470	11 735	Kirjanpitoarvo 31.12.	3 570	2 367	1 230	1 026
12 Aineettomat hyödykkeet					Aineettomat hyödykkeet yhteensä				
Perustamismenot					59 888	37 091	35 719	30 409	
Lisäykset	219				13 Aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 31.12.	219				Maa- ja vesialueet				
Tilikauden poisto	-22				Hankintameno 1.1.	19 647	19 096	15 828	15 883
Kertyneet poistot 31.12.	-22				Lisäykset		985		345
Kirjanpitoarvo 31.12.	197				Vähennykset	-263	-434		-400
Aineettomat oikeudet					Kirjanpitoarvo 31.12.				
Hankintameno 1.1.	20 157	20 081	19 824	18 848		19 384	19 647	15 828	15 828
Lisäykset	10 253	1 308	10 261	976	Rakennukset ja rakennelmat				
Vähennykset		-1 232			Hankintameno 1.1.	192 861	158 015	157 074	150 810
Hankintameno 31.12.	30 410	20 157	30 085	19 824	Muuntoero	-275			
Kertyneet poistot	-9 039	-7 468	-8 859	-6 822	Lisäykset	3 005	36 310	11 373	6 856
Vähennysten kertyneet poistot		498			Vähennykset	-16 680	-1 464	-23 152	-592
Tilikauden poisto	-2 727	-2 069	-2 697	-2 037	Hankintameno 31.12.	178 911	192 861	145 295	157 074
Kertyneet poistot 31.12.	-11 766	-9 039	-11 556	-8 859	Kertyneet poistot	-49 290	-42 164	-46 997	-40 555
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 644	11 118	18 529	10 965	Muuntoero	-349			
Liikearvo					Vähennysten kertyneet poistot	4 549	132	6 314	107
Hankintameno 1.1.	39 572	36 954	35 044	35 044	Tilikauden poisto	-8 107	-7 258	-6 545	-6 550
Lisäykset	3 177	2 618	1 047		Kertyneet poistot 31.12.	-53 197	-49 290	-47 228	-46 998
Hankintameno 31.12.	42 749	39 572	36 091	35 044	Kirjanpitoarvo 31.12.	125 714	143 571	98 067	110 076
Kertyneet poistot	-19 843	-15 960	-16 627	-13 122	Koneet ja kalusto				
Tilikauden poisto	-4 128	-3 882	-3 504	-3 504	Hankintameno 1.1.	157 497	121 093	121 730	102 246
Kertyneet poistot 31.12.	-23 971	-19 842	-20 131	-16 626	Muuntoero	-60	-128		
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 778	19 730	15 960	18 418	Lisäykset	45 204	38 127	16 803	20 646
					Vähennykset	-3 061	-1 595	-2 040	-1 162
					Hankintameno 31.12.	199 580	157 497	136 493	121 730

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Kertyneet poistot	-83 912	-67 139	-65 792	-51 912
Muuntoero	-148	56		
Vähennysten kertyneet poistot	1 739	1 689	1 188	1 424
Tilikauden poisto	-21 087	-18 518	-14 679	-15 304
Kertyneet poistot 31.12.	-103 408	-83 912	-79 283	-65 792
Kirjanpitoarvo 31.12.	96 172	73 585	57 210	55 938
Kirjanpitoarvosta 31.12. koneiden ja laitteiden osuus	57 213	58 718	47 808	44 154
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	487	5 443	233	5 443
Lisäykset	4 103	487	711	233
Vähennykset	-2 953	-5 443	-233	-5 443
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 637	487	711	233
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	242 907	237 290	171 816	182 075
Käyttöomaisuuden verotusarvot				
Maa-alueet	4 435	4 387	2 339	2 311
Rakennukset	77 472	87 320	56 419	63 334
Tytäryhtiöosakkeet			86 345	57 298
Muut osakkeet ja osuudet	116 302	108 368	116 241	108 297
Yhteensä	198 209	200 075	261 344	231 240
Arvonkorotukset				
Maa-alueet 1.1. ja 31.12.	10 999	10 999	10 999	10 999
Rakennukset 1.1. ja 31.12.	4 827		4 827	
14 Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			61 609	38 172
Lisäykset			302	26 077
Vähennykset			-9 159	-2 640
Kirjanpitoarvo 31.12.			52 752	61 609
Osuudet osakkuusyrityksissä				
Hankintameno 1.1.	155 426	143 015	104 352	104 777
Lisäykset	18 164	16 238		
Vähennykset	-45 190	-3 827		-425
Kirjanpitoarvo 31.12.	128 400	155 426	104 352	104 352
Omat osakkeet				
Hankintameno 1.1.	4 462		4 462	
Lisäykset	10 048	4 462	10 048	4 462
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 510	4 462	14 510	4 462
Muut sijoitukset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Kirjanpitoarvo 1.1. ja 31.12.			2 500	2 500

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	7 856	7 581	7 307	7 318
Lisäykset	3	2 309	265	2 000
Vähennykset	-424	-2 035	-419	-2 011
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 435	7 855	7 153	7 307
Muut saamiset				
Hankintameno 1.1.	5 698	5 389	5 692	5 383
Lisäykset	400	309	400	309
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 098	5 698	6 092	5 692
Muut sijoitukset yhteensä	13 533	13 553	15 745	15 499
15 Konserni- ja osakkuusyritykset ja muut osakkeet ja osuudet				
Konsernin omistus-osuus-%				
Emoyhtiön omistus-osuus-%				
Konserniyritykset				
Emoyhtiön omistamat				
Machinium Oy, Säkyä		58,25		58,25
Tresko Fish Oy, Kustavi		100,00		100,00
Lannen Polska Sp. z o.o., Puola		50,00		50,00
Harviala Oy, Janakkala		100,00		100,00
Cibarius Oy, Turku		100,00		100,00
Lepäivät yhtiöt, 7 kpl, Säkyä		100,00		100,00
Muiden konserniyhtiöiden omistamat				
Lännen Engineering Oy, Loimaan kunta		57,38		
Suomen Rakennuskone Oy, Säkyä		58,25		
SMA Maskin AB, Ruotsi		58,25		
Lännen Maskin AB, Ruotsi		58,25		
AS Balti Ehitusmasin-Baltem, Viro		55,05		
SIA BCM Baltijas Celtniecibas Masina, Latvia		55,34		
UAB Baltijos Statybines Masinos, Liettua		58,25		
Osakkuusyritykset				
Sucros Oy, Salo		20,00		20,00
Oy Potma Ltd, Pello		50,00		50,00
Oy Atraco Ab, Turku		50,00		50,00
Emoyhtiön omistamat muut osakkeet, osuudet ja liittymismaksut	Osakkeiden määrä kpl	Osakkeiden kirjanpitoarvo 1000 mk	Osakkeiden markkina-arvo 1000 mk	
Julkisesti noteeratut				
Kesko Oyj, Helsinki	100 000	4 214		7 492
Raisio Yhtymä Oyj, K-sarja, Raisio	6 000	58		168
Neomarkka Oyj, Helsinki	280	14		12
Muut				
Osakkeet ja osuudet		863		
Liittymismaksut		2 004		
Yhteensä		7 153		

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
16 Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	45 185	47 250	26 210	23 971
Keskeneräiset tuotteet	22 388	12 108	1 562	1 925
Valmiit tuotteet/tavarat	218 998	120 653	61 714	63 771
Ennakkomaksut	72	26	79	815
Yhteensä	286 643	180 037	89 565	90 482

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
17 Pitkäaikaiset saamiset				
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä			15 431	24 447
Lainasaamiset omistusyhteyserityksiltä	1 333	2 000	1 334	2 000
Myyntisaamiset	2 197			
Yhteensä	3 530	2 000	16 765	26 447

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
18 Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	202 794	108 609	88 521	74 604

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			3 503	2 576
Lainasaamiset			19 631	27 563
			23 134	30 139

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Saamiset omistusyhteyserityksiltä				
Myyntisaamiset	1 470	542	1 470	542

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Muut saamiset	4 612	3 569	1 826	1 677

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Siirtosaamiset				
Materiaalit ja palvelut	11 229			
Takuuhyvitykset	2 162	118		
Eläke- ja muut lakisäätteiset vakuutukset	2 538	180	1 446	
Korkotulot ja muut rahoitustulot	1 661	1 579	1 229	921
Veronhyvityssaamiset	19 379	2 280	18 213	2 279
Muut	3 384	1 928	1 060	225
	40 353	6 085	21 948	3 425

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Yhteensä	249 229	118 805	136 899	110 387

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
19 Oman pääoman muutokset				
Osakepääoma 1.1.	64 448	64 448	64 448	64 448
Osakepääoma 31.12.	64 448	64 448	64 448	64 448
Ylikurssirahasto 1.1.	130 458	130 458	130 441	130 441
Ylikurssirahasto 31.12.	130 458	130 458	130 441	130 441

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Arvonkorotusrahasto 1.1.	4 599	4 599	4 599	4 599
Arvonkorotusrahasto 31.12.	4 599	4 599	4 599	4 599

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	4 462	4 462	4 462	4 462
Siirto voittovaroista	10 048		10 048	
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	14 510	4 462	14 510	4 462

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Käyttörahas 1.1.	43 000	43 000	43 000	43 000
Käyttörahas 31.12.	43 000	43 000	43 000	43 000

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Voittojäännös 1.1.	224 031	205 254	110 019	80 186
Siirto tilikauden 1998 voitosta	38 989	38 636	27 981	49 762
Osingonjako	-15 059	-15 467	-15 059	-15 467
Siirto omien osakkeiden rahastoon	-10 048	-4 462	-10 048	-4 462
Eliminoinnin muutokset ja muuntoerot	452	70		

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Voittojäännös 31.12.	238 365	224 031	112 893	110 019

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Tilikauden voitto	49 281	38 989	87 417	27 982

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Pääomalainat 1.1.				
Lisäys	10 000			

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Pääomalainat 31.12.	10 000			

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Oma pääoma 31.12.	554 661	509 987	457 308	384 951

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Voitonjakokelpoiset varat				
Käyttörahas 1.1.	43 000	43 000	43 000	43 000
Voittojäännös	238 365	224 031	112 893	110 019
Tilikauden voitto	49 281	38 989	87 417	27 982
/. Aktivoidut perustamismenot	-197			
/. Omaan pääomaan sisältyvät taseen varaukset	-50 099	-66 823		
/. Omaan pääomaan sisältyvät osakkuusyritysten taseen varaukset	-21 499	-9 019		
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	258 851	230 178	243 310	181 001

Pääomalainat

Konserniin kuuluvalla Machinium Oy:llä on pääomalainaa 10 000 000 markkaa. Laina-aika on 5 vuotta. Laina maksetaan takaisin kahdessa tasaerässä 30.4.2003 ja 30.4.2004. Lainan korko on kolmen vuoden Tel-viitekorko + 6,55 prosenttiyksikköä. Lainan korko on kirjattu konserni-tuloslaskelmaan korkokuluihin. Laina on osakeyhtiölain 5 luvun mukainen pääomalaina.

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
20 Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Kertynyt poistoero	70 554	92 810	67 878	90 001
Omaan pääomaan siirretty osuus	50 099	66 823		

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
21 Pakolliset varaukset				
Takuuvaraus	884	479		
Palkkavaraus		121		121
Yhteensä	884	600		121

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
22 Laskennalliset verosaamiset ja -velat				
Laskennallinen verosaaminen				
Yhdistelytoimenpiteistä	254			

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiirroista	20 454	25 987		

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
23 Vieras pääoma				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Joukkovelkakirjalainat	100 000	100 000	100 000	100 000
Lainat rahoituslaitoksilta	81 388	6 835	2 379	1 250
Eläkelainat	51 654			
Muut velat	896	975	896	851
Yhteensä	233 938	107 810	103 275	102 101

Joukkovelkakirjalaina

Lännen Tehtaat Oyj I/1996

Rek.n:o 102/271/96.

Lainan määrä 100 miljoonaa markkaa.

Laina-aika 5 vuotta, korko 6 %.

Laina on vakuudeton ja erääntyy 11.11.2001.

Optiolaina

Lännen Tehtaat Oyj I/1997

Muihin pitkäaikaisiin velkoihin sisältyy konsernin ja eri yksiköiden johtohenkilöiltä toukokuussa 1997 otettu yhteensä 44 000 markan suuruinen optiolaina. Laina on koroton ja erääntyy kokonaan maksettavaksi 30.4.2002. Kuhunkin 1 000 markan lainaosuuteen liittyy 1 000 optiotodistusta. Kukin optiotodistus oikeuttaa merkitsemään yhteensä enintään viisi Lännen Tehtaat Oyj:n osaketta vuosina 1998-2004 siten, että 1.5.1998 alkaen oli oikeus merkitä yksi osake ja seuraavina vuosina 1.5. alkaen aina yksi osake lisää viiden osakkeen enimmäismäärään saakka. Merkintähinta oli 70 markkaa vuonna 1998 ja nousee sen jälkeen 4 prosenttia vuodessa vuoden 2004 merkintään saakka. Optio-ohjelman piiriin kuului vuoden lopussa 21 henkilöä.

Merkittävien osakkeiden määrä voi olla enintään 220 000 kpl ja merkintöjen nojalla osakepääomaa voidaan korottaa enintään 2 200 000 markalla. Tällöin optiomerkintöjen osuus korotetusta osake-pääomasta ja äänistä olisi 3,3 %.

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta				
	25 797	6 504	2 578	1 250
Saadut ennakot	2 715	3 679	1 475	564
Ostovelat	112 816	64 547	40 737	34 724
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			379	128
Muut velat			68	64
Siirtovelat			1 500	750
			1 947	942

1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Velat omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat	54 944	51 188	54 944	51 188
Muut velat	24 348	13 007	4 026	5 421
Siirtovelat				
Lomapalkat sosiaalikuluneen	21 075	13 794	9 922	9 408
Muut palkat ja palkkiot				
sosiaalikuluneen	6 841	5 072	4 450	2 833
Materiaalit ja palvelut	9 584	3 592	660	2 386
Lainojen korot	2 513	1 486	873	862
Tuloverot	27 447	2 189	25 171	2 077
Muut	12 119	7 168	2 865	4 325
	79 579	33 301	43 941	21 891
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	300 199	172 226	149 648	115 980

Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä

Eläkelainat	51 653			
Rahalaitoslainat	87 145	10 140	4 567	2 500
Vakuudeksi annetut				
kiinteistökiinnitykset	5 750	7 900	5 750	2 500
Vakuudeksi annetut				
yrityskiinnitykset	86 594	3 800		

Muut annetut vakuudet

Annetut pantit	25	28		
Annetut kiinteistökiinnitykset	8 950	8 900	6 876	5 200
Annetut yrityskiinnitykset	13 000	17 135	8 000	8 000

Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset			1 874	2 300
Yrityskiinnitykset			3 000	3 000

Leasing-vastuut

Seuraavan vuoden erääntyvä osuus	281	121	130	35
Myöhemmin erääntyvä osuus	777	55	219	9

Vastuut omista sitoumuksista

Takaisnostositoumukset	149 833	16 116	5 407	3 276
Muut vastuusitoumukset	1 033	1 000	1 033	1 000

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta

Annetut takaukset			52 445	12 867
Takaisnostositoumukset				67

Vastuusitoumukset muiden puolesta

Annetut takaukset		200		100
-------------------	--	-----	--	-----

Muut vastuut

Leasing-rakennusten				
lunastamisvastuu	38 397	19 500	19 500	19 500

Johdannaissopimukset

Koronvaihtosopimukset	20 000	20 000	20 000	20 000
-----------------------	--------	--------	--------	--------

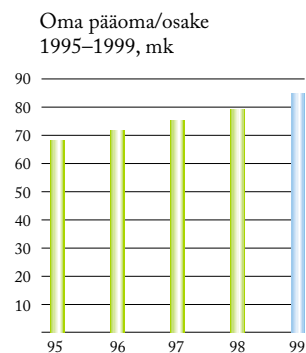
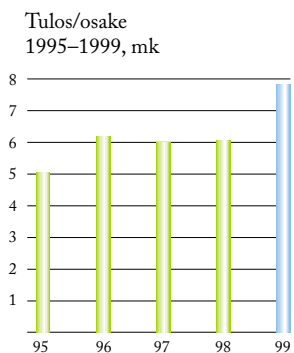
Konsernin tunnuslukuja

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	1999	1998	1997	1996	1995
Toiminnan laajuus					
Liikevaihto, 1000 mk	1 341 398	1 141 866	958 112	866 571	783 087
Muutos, %	17,5	19,2	10,6	10,7	20,7
Elintarvikeryhmän osuus, %	53,9	62,9	59,9	64,4	54,1
Machinium-ryhmän osuus, %	33,9	23,3	25,2	21,6	30,9
Muiden liiketoimintojen osuus, %	12,2	13,8	14,9	14,0	15,0
Vienti Suomesta, 1000 mk	67 199	70 923	96 070	87 278	79 525
Viennin osuus liikevaihdosta, %	5,0	6,2	10,0	10,1	10,2
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, 1000 mk	95 188	63 821	31 789	46 977	81 474
% liikevaihdosta	7,1	5,6	3,3	5,4	10,4
Tutkimus- ja tuotekehityksenot, 1000 mk	8 619	7 768	6 771	4 765	4 203
% liikevaihdosta	0,6	0,7	0,7	0,5	0,5
Sijoitukset osakkuusyhtiöihin, 1000 mk	104 352	104 352	104 776	93 476	85 476
Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot, 1000 mk	45 129	3 391	6 236	72	16 160
Henkilöstö keskimäärin	997	695	573	530	422
Liikevaihto/henkilö, 1000 mk	1 345	1 643	1 672	1 635	1 856
Rahoitustuotot/-kulut(-), netto, 1000 mk	-753	-1 780	-2 311	5 377	3 344
Satunnaiset tuotot/-kulut(-), netto, 1000 mk					-186
Kannattavuus					
Liikevoitto, 1000 mk	53 090	43 981	45 945	40 207	46 154
% liikevaihdosta	4,0	3,9	4,8	4,6	5,9
Tulos ennen satunnaisia eriä, 1000 mk	57 435	49 719	54 199	48 465	49 995
% liikevaihdosta	4,3	4,4	5,7	5,6	6,4
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta, 1000 mk	57 435	49 719	54 199	48 465	49 809
% liikevaihdosta	4,3	4,4	5,7	5,6	6,4
Tilikauden voitto, 1000 mk	49 281	38 989	38 637	39 237	30 546
% liikevaihdosta	3,7	3,4	4,0	4,5	3,9
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	8,2	7,7	8,3	9,0	7,6
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	8,9	9,4	10,4	10,0	11,2
Rahoitus ja taloudellinen asema					
Current ratio	2,3	2,3	2,5	2,2	2,5
Omavaraisuusaste, %	50,8	63,4	63,9	58,1	61,2
Nettovelkaantumisaste, %	28,7	4,1	-2,0	1,3	-3,3
Pysyvät vastaavat, 1000 mk	459 238	447 822	403 833	401 617	336 469
Vaihtuvat vastaavat, 1000 mk	702 390	388 820	365 603	404 556	344 444
Oma pääoma, 1000 mk	554 661	509 987	486 395	462 540	413 008
Jakokelpoiset varat, 1000 mk	259 048	230 178	200 536	164 082	125 546
Vieras pääoma, 1000 mk	554 591	306 023	278 164	339 028	264 269
Korolliset velat, 1000 mk	324 679	114 474	105 937	172 838	105 089
Taseen loppusumma, 1000 mk	1 161 627	836 643	769 436	806 173	682 301

Osakekohtaiset tunnusluvut	1999	1998	1997	1996	1995
Tulos ja osinko					
Tulos/osake, mk	7,84	6,06	6,00	6,19	5,06
Tulos/osake, optiolainan vaikutus otettu huomioon, mk	7,57	5,86	5,88		
Nimellisosinko/osake, mk	5,00 ¹⁾	2,40	2,40	2,20	2,00
Oikaistu osinko/osake mk	5,00	2,40	2,40	2,20	2,00
Osinkosuhte, %	63,8	39,6	40,0	35,5	39,5
Efektiivinen osinkotuotto, %	8,2	3,7	3,2	3,6	5,6
P/E-luku	7,8	10,7	12,6	10,0	7,1
Oma pääoma/osake, mk	85,11	79,22	75,47	71,77	68,18
Osakkeen kurssikehitys, mk					
Oikaistu pörssikurssi	60,76	65,00	75,39	62,00	36,00
Tilikauden alin	52,92	60,00	61,00	36,10	30,00
Tilikauden ylin	78,48	87,00	83,00	63,00	41,00
Tilikauden keskimurssi	63,27	78,75	73,04	53,18	35,91
Osakkeiden vaihto					
Osakkeiden vaihto pörssissä, 1000 kpl	2 749	1 146	1 671	2 276	541
Osuus osakkeiden keskimääräisestä määrästä, %	43,7	17,8	25,9	35,9	8,9
Osakepääoma, 1000 mk	64 448	64 448	64 448	64 448	60 578
Osakekannan markkina-arvo, 1000 mk	391 585	418 910	485 872	399 576	218 080
Osingonjako, 1000 mk	30 613 ¹⁾	15 271	15 467	14 178	12 116
Osakeannit, 1000 mk					
Suunnattu anti				3 870	
Emissiovoitto				11 610	
Osakkeiden määrä					
Osakkeiden lukumäärä	6 444 776	6 444 776	6 444 776	6 444 776	6 057 776
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä	6 288 062	6 429 650	6 444 776	6 336 201	6 057 776
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	6 228 776	6 381 504	6 444 776	6 444 776	6 057 776

¹⁾ Hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentakaavat

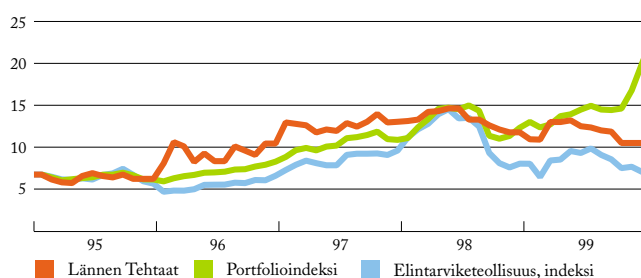
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Oman pääoman tuotto, % (ROE)	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen satunnaiseriä} - \text{verot} + \text{satunnaisiin eriin kohdistuvat verot}}{(\text{Oma pääoma} - \text{omat osakkeet} - \text{pääomalainat} + \text{vähemmistöosuus}) \text{ keskimäärin}}$	x 100
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen satunnaiseriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}}$	x 100
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - omat osakkeet - korottomat osto- ja siirtovelat, ennakkomaksut, laskennallinen verovelka, pakolliset varaukset	
Current ratio	=	$\frac{\text{Vaihtuvat vastaavat}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$	
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} - \text{omat osakkeet} - \text{pääomalainat} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{omat osakkeet} - \text{saadut ennakot}}$	x 100
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma} - \text{omat osakkeet} - \text{pääomalainat}}$	x 100
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - korolliset talletukset ja saamiset	

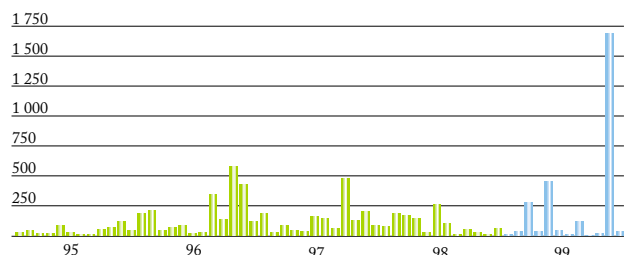
Osakekohtaiset tunnusluvut

Tulos/osake	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä} - \text{verot} + \text{satunnaisiin eriin kohdistuvat verot} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä}}$	
Oikaistu osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikauden osinko/osake}}{\text{Osakeantikerroin}}$	
Osinkosuhde, %	=	$\frac{\text{Oikaistu osinko/osake}}{\text{Tulos/osake}}$	x 100
Efektiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Oikaistu osinko/osake}}{\text{Oikaistu pörssikurssi}}$	x 100
P/E-luku	=	$\frac{\text{Oikaistu pörssikurssi}}{\text{Tulos/osake}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma} - \text{omat osakkeet} - \text{pääomalainat}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$	
Oikaistu pörssikurssi	=	$\frac{\text{Tilikauden viimeinen pörssikurssi}}{\text{Osakeantikerroin}}$	
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä x keskipörssi tilikauden lopussa	

Osakkeen hintakehitys 1995–1999, EUR

Osakevaihto 1995–1999, 1 000 kpl

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja äänioikeus

Lännen Tehtaat Oyj:n osakkeet ovat yhtä sarjaa. Kaikilla osakkeilla on sama ääni- ja osinko-oikeus. Yhtiöjärjestyksen määräyksellä osakkeenomistajan äänimäärä on rajattu yhteen kymmenesosaan yhtiökokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Osakepääoman vähimmäismäärä on 60.000.000 markkaa ja enimmäismäärä 240.000.000 markkaa. Osakepääoma oli tilikauden lopussa 64.447.760 markkaa ja osakkeiden lukumäärä 6.444.776. Osakkeen nimellisarvo on 10 markkaa.

Omat osakkeet

Lännen Tehtaat Oyj:n varsinainen yhtiökokous valtuutti 15.4.1999 yhtiön hallituksen päättämään enintään 322.238 oman osakkeen hankinnasta 15.4.2000 mennessä. 322.238 kappaletta enimmäismäärään sisältyivät edellisen yhtiökokouksen 2.4.1998 antaman valtuutuksen nojalla hankitut 170.000 kappaletta yhtiön omia osakkeita.

Yhtiön hallitus on päättänyt koko valtuutuksen määrän hankkimisesta. Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti omat osakkeet on hankittu Helsingin Pörssin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä kulloinkin vallitsevaan markkinahintaan.

Tilikauden 1999 päättyessä Lännen Tehtaat Oyj:n omistuksessa oli omia osakkeita 216.000 kappaletta nimellisarvoltaan 2.160.000 markkaa. Hankituista omista osakkeista suoritettiin vastikkeena 14.509.676 markkaa. Omien osakkeiden osuus osakepääomasta ja äänistä 31.12.1999 oli 3,4 %. Tilikauden 1999 aikana omia osakkeita hankittiin 152.728 kappaletta nimellisarvoltaan 1.527.280 markkaa. Vastikkeena hankituista osakkeista suoritettiin 10.048.143 markkaa.

Tilikauden päättymisen jälkeen omia osakkeita on hankittu vielä 106.200 kappaletta, joista on vastikkeena suoritettu 7.520.194 markkaa. 18.2.2000 yhtiön omistuksessa on 322.200 kappaletta omia osakkeita nimellisarvoltaan 3.222.000 markkaa, mikä on 5 % osakepääomasta ja äänimäärästä. Vastikkeena omista osakkeista on suoritettu kaikkiaan 22.029.871 markkaa.

Yhtiön omistamalla omilla osakkeilla ei ole ääni- eikä osinko-oikeutta.

Rekisteröinti ja noteeraus

Lännen Tehtaat Oyj:n osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään. Osakkeet on noteerattu Helsingin Pörssissä vuodesta 1989. Osakkeen symboli on LTE1S ja pörssierä 200 osaketta.

Osingonjakopolitiikka

Lännen Tehtaat Oyj:n hallituksen määrittelemän osingonjakopolitiikan mukaisesti yhtiö maksaa osinkoa, jonka suuruus perustuu viimeisten vuosien osakekohtaiseen tulokseen ja joka on kilpailukykyinen toimialan muiden pörssiyhtiöiden maksamiin osinkoihin verrattuna.

Osakkeenomistajat 18.2.2000

Suurimmat osakkeenomistajat	Osakemäärä	%	Äänimäärä	%
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	614 000	9,5	614 000	10,0
Raisio Yhtymä Oyj	477 500	7,4	477 500	7,8
Esko Eela	387 348	6,0	387 348	6,3
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	342 400	5,3	342 400	5,6
Valio Oy	327 912	5,1	327 912	5,4
Norvestia Oyj	303 800	4,7	303 800	5,0
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	204 600	3,2	204 600	3,3
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö				
Varma-Sampo	181 566	2,8	181 566	3,0
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	170 000	2,6	170 000	2,8
Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	156 000	2,4	156 000	2,5
Hallintarekisteröidyt osakkeet	22 630	0,4	22 630	0,4
Muut osakkeenomistajat	2 934 820	45,6	2 934 820	47,9
Ulkopuolisten omistuksessa yhteensä	6 122 576	95,0	6 122 576	100,0
Omassa omistuksessa	322 200	5,0		
	6 444 776	100,0	6 122 576	100,0

Johdon omistus

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja omistavat 18.2.2000 yhteensä 411.465 osaketta. Nämä vastaavat 6,4 % yhtiön osakkeista ja 6,7 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Lisäksi toimitusjohtaja omistaa yhtiön vuonna 1997 ottamaa optiolainaa yhteensä 6.000 markan pääoma-arvosta. Selvitys johdon optiolainoista on tilinpäätöksen liitetiedoissa sivulla 31.

Osakkeenomistuksen jakautuminen suuruusluokittain

Osakkeita	Osakkaiden lukumäärä (kpl)	Osuus osakkeista (%)	Osakkeita yhteensä (kpl)	Osuus osakkeista (%)
1 - 100	3 957	46,5	178 641	2,8
101 - 1.000	4 167	49,0	1 305 283	20,3
1.001 - 10.000	353	4,1	729 857	11,3
10.001 - 40.000	14	0,2	237 506	3,7
40.001 -	18	0,2	3 919 938	60,8
Yhteistilillä			73 551	1,1
Yhteensä	8 509	100,0	6 444 776	100,0

Osakkeenomistuksen jakautuminen sektoreittain

	% osakkeista	% osakkeista
Yritykset	1,6	24,9
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,4	22,2
Julkisyhteisöt	0,6	11,9
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1,2	4,5
Kotitaloudet	96,2	35,0
Ulkomaat ja hallintarekisteri		0,4
Yhteistilillä		1,1
Yhteensä	100,0	100,0

Omistusmuutoksista tehdyt ilmoitukset

Tilikauden aikana tehtiin seuraavat arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaiset ilmoitukset:

6.4.1999 Norvestia Oyj:n omistusosuus 7,1 % ylitti yhden kahdeskymmenesosan Lännen Tehtaat Oyj:n äänimäärästä ja osakepääomasta.

10.5.1999 Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sammon omistusosuus 5,04 % ylitti yhden kahdeskymmenesosan Lännen Tehtaat Oyj:n äänimäärästä ja osakepääomasta.

Voitonjakoehdotus

Konsernin jakokelpoiset varat 31.12.1999 olivat 258.851.351,97 markkaa. Emoyhtiön jakokelpoinen vapaa pääoma oli 243.310.464,09 markkaa.

Hallitus ehdottaa, että Lännen Tehtaat Oyj jakaa vuodelta

1999 osingonjakopolitiikan mukaisena osinkona 3,00 markkaa osakkeelta ja yhtiön juhlavuoden lisäosinkona 2,00 markkaa osakkeelta, yhteensä 5,00 markkaa. Osingonjaon kokonaismäärä on 30.612.880 markkaa.

Säkylässä 6. päivänä maaliskuuta 2000

Heikki Harjuvaara

Juha Korkeaaja

Esko Eela

Tapio Reponen

Hannu Simula

Tom von Weymarn

Olli Karkkila

Tilintarkastuskertomus

Lännen Tehtaat Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Lännen Tehtaat Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Tarkastuksemme perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneu-

voston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaista ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsitte-lystä on osakeyhtiölain mukainen.

Säkylässä 9. päivänä maaliskuuta 2000

Kauko Lehtonen, KHT

Pekka Nikula, KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Perehdyttyään tilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen tilikaudelta 1999 hallintoneuvosto ehdottaa, että konsernin ja yhtiön tilinpäätökset vahvistetaan ja että hallituksen esitys voiton käyttämisestä hyväksytään.

Hallintoneuvostosta ovat erovuorossa: maanviljelijä Matti Eskola, maanviljelijä Rainer Fallila, maanviljelijä Hannu Harjunmaa, maanviljelijä Pasi Jaakkola ja maanviljelijä Jouni Kaitila.

Säkylässä 17. päivänä maaliskuuta 2000

Tom Liljeström
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Jarkko Sillanpää
hallintoneuvoston
sihteeri

Tuloslaskelmat

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Liikevaihto	(1) 225 607	192 048	139 787	139 998
Valmisteverastojen muutos	309	2 536	-453	924
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	(2) 2 198	1 467		
Liiketoiminnan muut tuotot	(3) 1 951	754	1 154	736
Materiaalit ja palvelut	(4) -165 449	-148 016	-105 252	-107 917
Henkilöstökulut	(5) -28 741	-20 807	-13 306	-13 561
Poistot	(6) -6 548	-5 678	-4 661	-4 648
Liiketoiminnan muut kulut	-20 397	-14 907	-11 423	-11 048
Liikevoitto	(7) 8 929	7 397	5 847	4 485
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	(2) 857	1 264		
Rahoitustuotot- ja kulut	(8) -127	-299	11 358	1 525
Voitto ennen satunnaisia eriä	9 660	8 362	17 205	6 010
Satunnaiset erät	(9)		-937	-204
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja, veroja ja vähemmistöosuutta	9 660	8 362	16 268	5 806
Tilinpäätössiirrot	(10)		3 896	874
Tuloverot	(11) -2 062	-1 764	-5 461	-1 974
Vähemmistöosuus	691	-40		
Tilikauden voitto	8 288	6 557	14 702	4 706

Taseet

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet	(12) 10 072	6 238	6 008	5 114
Aineelliset hyödykkeet	(13) 40 854	39 909	28 897	30 623
Osuudet saman konsernin yrityksissä	(14,15) 8 872		8 872	10 362
Osuudet osakkuusyriksissä	(14,15) 21 595	26 141	17 551	17 551
Omat osakkeet	(14) 2 440	750	2 440	750
Muut sijoitukset	(14,15) 2 276	2 279	2 648	2 607
	77 238	75 318	66 416	67 007
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus	(16) 48 210	30 280	15 064	15 218
Pitkäaikaiset saamiset	(17) 594	336	2 820	4 448
Laskennallinen verosaaminen	(22) 43			
Lyhytaikaiset saamiset	(18) 41 917	19 982	23 025	18 566
Rahoitusarvopaperit	4 951	4 955	4 951	4 955
Rahat ja pankkisaamiset	22 419	9 842	18 594	6 386
	118 134	65 395	64 452	49 573
	195 372	140 713	130 869	116 580
VASTATTAVAA				
Oma pääoma (19)				
Osakepääoma	10 839	10 839	10 839	10 839
Ylikurssirahasto	21 941	21 941	21 939	21 939
Arvonkorotusrahasto	773	773	773	773
Omien osakkeiden rahasto	2 440	750	2 440	750
Käyttörahasto	7 232	7 232	7 232	7 232
Edellisten tilikausien voitto	40 090	37 679	18 987	18 504
Tilikauden voitto	8 288	6 557	14 702	4 706
Pääomalainat	1 682			
	93 287	85 774	76 914	64 744
Vähemmistöosuus	8 660	3 369		
Tilinpäätössiirtojen kertymä	(20) 11 416		11 416	15 137
Pakolliset varaukset	(21) 149	101		20
Vieras pääoma				
Laskennallinen verovelka	(22) 3 440	4 371		
Pitkäaikainen vieras pääoma	(23) 39 346	18 132	17 370	17 172
Lyhytaikainen vieras pääoma	(23) 50 490	28 966	25 169	19 506
	195 372	140 713	130 869	116 580

Rahoituslaskelmat

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Liiketoiminta				
Liikevoitto	8 929	7 397	5 847	4 485
Oikaisut:				
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-3 055	-2 731		
Suunnitelman mukaiset poistot	6 548	5 678	4 661	4 648
Muut oikaisut	8 017	555	-169	20
Rahoitustuotot ja -kulut	643	965	11 271	1 525
Satunnaiset erät			-252	-126
Välittömät verot	-2 062	-1 764	-5 461	-1 974
Tulorahoitus	19 020	10 100	15 896	8 578
Käyttöpääoman muutos				
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	-21 936	-1 139	-4 459	3 163
Vaihto-omaisuuden muutos	-17 930	-5 254	154	-2 012
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	18 278	3 537	5 439	869
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-300	1 355	1 628	-3 177
	-21 887	-1 500	2 763	-1 157
Liiketoiminnan kassavirta (A)	-2 867	8 600	18 659	7 421
Investoinnit				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-15 098	-12 304	-6 803	-4 044
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	4 084	512	3 300	358
Investoinnit muihin sijoituksiin	-54	-100	-158	-4 366
Luovutustulot muista sijoituksista	154	7	1 007	374
Investointien kassavirta (B)	-10 914	-11 884	-2 654	-7 679
Rahoitus				
Omien osakkeiden hankkiminen	-1 690	-750	-1 690	-750
Pääomalinan muutos	1 682			
Vähemmistöosuuden muutos	5 291	2 652		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 245	799	223	
Pitkäaikaisten lainojen muutos	20 283	350	197	-211
Maksetut osingot	-2 533	-2 601	-2 533	-2 601
Muut oman pääoman muutokset	76	12		
Rahoituksen kassavirta (C)	26 354	460	-3 802	-3 563
Rahavarojen muutos (A+B+C)	12 573	-2 824	12 203	-3 821
Rahavarat tilikauden alussa	14 797	17 621	11 341	15 162
Rahavarat tilikauden lopussa	27 370	14 797	23 544	11 341

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
1 Liikevaihto toimialoittain ja markkina-alueittain				
Toimialoittain				
Elintarvikeryhmä	121 653	120 834	114 351	115 312
Machinium-ryhmä	76 364	44 784		
Muut liiketoiminnot	27 590	26 429	25 436	24 685
Yhteensä	225 607	192 048	139 787	139 998
Vienti Suomesta	11 302	11 928	3 256	4 363
Markkina-alueittain				
Kotimaa	177 094	174 422	136 531	135 635
Euroopan unioni	38 929	10 236	1 709	1 858
Muu Eurooppa	8 321	5 988	782	1 387
Muut	1 263	1 403	766	1 118
Yhteensä	225 607	192 048	139 787	139 998
2 Osuus osakkuusyritysten tuloksesta				
Ennen liikevoittoa esitetty osuus				
Sucros-konserni	2 171	1 439		
Muut	27	28		
Yhteensä	2 198	1 467		
Liikevoiton jälkeen esitetty osuus				
Oy Atraco Ab	857	1 264		
3 Liiketoiminnan muut tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	1 141	210	325	56
Vuokratuotot	418	222	502	365
Saadut korvaukset	392	251	324	260
Muut		71	3	56
Yhteensä	1 951	754	1 154	736
4 Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	161 808	148 389	104 564	107 824
Varaston muutos	136	-1 583	-252	-950
Ulkopuoliset palvelut	3 506	1 210	940	1 043
Yhteensä	165 449	148 016	105 252	107 917
5 Henkilöstökulut ja henkilöstön määrä				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	21 829	16 047	10 290	10 313
Eläkekulut	3 859	2 973	1 872	2 074
Muut henkilösivukulut	3 053	1 787	1 143	1 174
Yhteensä	28 741	20 807	13 306	13 561
josta johdon palkat ja palkkiot				
Hallintoneuvoston ja hallitusten jäsenet ja toimitusjohtajat				
	608	557	278	259
Henkilöstö keskimäärin				
Elintarvikeryhmä	568	392	282	297
Machinium-ryhmä	296	175		
Muut liiketoiminnot	133	128	104	103
Yhteensä	997	695	386	400
josta keskimäärin ulkomailla				
	379	80		
Osakkuusyritysten henkilöstö keskimäärin				
	308	575		
Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset				
Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.				

6 Poistot

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina todennäköisen käyttöiän perusteella alkuperäisistä hankintamenoista.

Poistot perustuvat seuraaviin pitoaikoihin:

Perustamismenot	5 vuotta
Aineettomat oikeudet	10 vuotta
Liikearvo	10 vuotta
Konserniliikearvo	5 tai 10 vuotta
Muut pitkävaikuttiset menot	5 tai 10 vuotta
Rakennukset, kiviset ja puiset	22-30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	5 tai 10 vuotta
Koneet ja kalusto	5 tai 10 vuotta

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998

Suunnitelman mukaiset poistot

Perustamismenot	4			
Aineettomat oikeudet	459	348	453	343
Liikearvo	694	653	589	589
Muut pitkävaikuttiset menot	107	94	48	40
Rakennukset ja rakennelmat	1 364	1 225	1 101	1 101
Koneet ja kalusto	3 547	3 114	2 469	2 574
Yhteensä	6 174	5 434	4 661	4 648

Konserniliikearvon poisto	375	244		
Yhteensä	6 548	5 678		

7 Liikevoitto toimialoittain

Elintarvikeryhmä	5 885	4 975		
Machinium-ryhmä	1 598	1 278		
Muut liiketoiminnot	1 446	1 144		
Yhteensä	8 929	7 397		

8 Rahoitustuotot ja -kulut

Osinkotuotot

Saman konsernin yrityksiltä			200	335
Osakkuusyrityksiltä			7 590	570
Muilta	86	80	86	80
Veronhyvitystuotot	33	31	3 063	383
Yhteensä	119	112	10 940	1 369

Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista

Saman konsernin yrityksiltä			180	192
Muilta	50	86	50	86
Yhteensä	50	86	231	278

Muut korko- ja rahoitustuotot

Saman konsernin yrityksiltä			187	192
Muilta	1 592	1 078	1 067	873
Yhteensä	1 592	1 078	1 254	1 065

Rahoitustuotot yhteensä	1 762	1 276	12 424	2 712
--------------------------------	-------	-------	--------	-------

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Saman konsernin yrityksille			1	1
Muille	1 888	1 575	1 065	1 186
Yhteensä	1 888	1 575	1 066	1 187

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-127	-299	11 358	1 525
--	------	------	--------	-------

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö		1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998		1999	1998	1999	1998
9 Satunnaiset kulut					Konserniliikearvo				
Annetut konserniavustukset			252	126	Hankintameno 1.1.	1 385	816		
Fuusiotappio			685		Lisäykset	2 868	569		
Purkutappiot lopetetuista tytäryhtiöistä				77	Hankintameno 31.12.	4 253	1 385		
Yhteensä			937	204	Kertyneet poistot	-733	-489		
10 Tilinpäätösiirrot					Tilikauden poisto				
Poistoeron muutos					Kertyneet poistot 31.12.				
Perustamismenot	4				Kirjanpitoarvo 31.12.	3 145	652		
Aineettomat oikeudet	39	-6	39	-6	Muut pitkävaikutteiset menot				
Muut pitkävaikutteiset menot	11		8		Hankintameno 1.1.	621	325	252	179
Rakennukset ja rakennelmat	-3 301	-458	-3 319	-494	Muuntoero	-2			
Koneet ja kalusto	-495	-626	-624	-374	Lisäykset	310	296	83	73
Yhteensä	-3 743	-1 090	-3 896	-874	Hankintameno 31.12.	929	621	335	252
11 Tuloverot					Kertyneet poistot				
Tilikaudelta	3 434	2 007	5 859	1 912	Tilikauden poisto	-106	-94	-48	-40
Aikaisemmilta tilikausilta	-399	62	-398	62	Kertyneet poistot 31.12.	-329	-222	-128	-79
Laskennallinen verosaaminen	-43				Kirjanpitoarvo 31.12.	600	398	207	173
Laskennallisen veroveljan muutos	-930	-305			Aineettomat hyödykkeet yhteensä				
Yhteensä	2 062	1 764	5 461	1 974	10 072	6 238	6 008	5 114	
12 Aineettomat hyödykkeet					13 Aineelliset hyödykkeet				
Perustamismenot					Maa- ja vesialueet				
Lisäykset	37				Hankintameno 1.1.	3 304	3 212	2 662	2 671
Hankintameno 31.12.	37				Lisäykset		166		58
Tilikauden poisto	-4				Vähennykset	-44	-73		-67
Kertyneet poistot 31.12.	-4				Kirjanpitoarvo 31.12.	3 260	3 304	2 662	2 662
Kirjanpitoarvo 31.12.	33				Rakennukset ja rakennelmat				
Aineettomat oikeudet					Hankintameno 1.1.				
Hankintameno 1.1.	3 390	3 377	3 334	3 170	Muuntoero	-46			
Lisäykset	1 724	220	1 726	164	Lisäykset	505	6 107	1 913	1 153
Vähennykset		-207			Vähennykset	-2 805	-246	-3 894	-100
Hankintameno 31.12.	5 115	3 390	5 060	3 334	Hankintameno 31.12.	30 091	32 437	24 437	26 418
Kertyneet poistot	-1 520	-1 256	-1 490	-1 147	Kertyneet poistot	-8 290	-7 091	-7 904	-6 821
Vähennysten kertyneet poistot		84			Muuntoero	-59			
Tilikauden poisto	-459	-348	-454	-343	Vähennysten kertyneet poistot	765	22	1 062	18
Kertyneet poistot 31.12.	-1 979	-1 520	-1 944	-1 490	Tilikauden poisto	-1 363	-1 221	-1 101	-1 102
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 136	1 870	3 116	1 844	Kertyneet poistot 31.12.	-8 947	-8 290	-7 943	-7 904
Liikearvo					Kirjanpitoarvo 31.12.				
Hankintameno 1.1.	6 656	6 215	5 894	5 894	21 144	24 147	16 494	18 513	
Lisäykset	534	440	176		Koneet ja kalusto				
Hankintameno 31.12.	7 190	6 656	6 070	5 894	Hankintameno 1.1.	26 489	20 366	20 474	17 197
Kertyneet poistot	-3 337	-2 684	-2 796	-2 207	Muuntoero	-10	-22		
Tilikauden poisto	-694	-653	-589	-589	Lisäykset	7 603	6 413	2 826	3 472
Kertyneet poistot 31.12.	-4 032	-3 337	-3 386	-2 796	Vähennykset	-515	-268	-343	-195
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 158	3 318	2 684	3 098	Hankintameno 31.12.	33 567	26 489	22 956	20 474

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Kertyneet poistot	-14 113	-11 292	-11 065	-8 731
Muuntoero	-25	9		
Vähennysten kertyneet poistot	292	284	200	239
Tilikauden poisto	-3 547	-3 115	-2 469	-2 574
Kertyneet poistot 31.12.	-17 392	-14 113	-13 334	-11 065
Kirjanpitoarvo 31.12.	16 175	12 376	9 622	9 408
Kirjanpitoarvosta 31.12. koneiden ja laitteiden osuus	9 623	9 876	8 041	7 426
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	82	915	39	915
Lisäykset	690	82	120	39
Vähennykset	-497	-915	-39	-915
Kirjanpitoarvo 31.12.	275	82	120	39
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	40 854	39 909	28 897	30 623
Käyttöomaisuuden verotusarvot				
Maa-alueet	746	738	393	389
Rakennukset	13 030	14 686	9 489	10 652
Tytäryhtiöosakkeet			14 522	9 637
Muut osakkeet ja osuudet	19 561	18 226	19 550	18 214
Yhteensä	33 336	33 650	43 955	38 892
Arvonkorotukset				
Maa-alueet 1.1. ja 31.12.	1 850	1 850	1 850	1 850
Rakennukset 1.1. ja 31.12.	812		812	
14 Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			10 362	6 420
Lisäykset			51	4 386
Vähennykset			-1 540	-444
Kirjanpitoarvo 31.12.			8 872	10 362
Osuudet osakkuusyrityksissä				
Hankintameno 1.1.	26 141	24 053	17 551	17 622
Lisäykset	3 055	2 731		
Vähennykset	-7 600	-644		-71
Kirjanpitoarvo 31.12.	21 595	26 141	17 551	17 551
Omat osakkeet				
Hankintameno 1.1.	750		750	
Lisäykset	1 690	750	1 690	750
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 440	750	2 440	750
Muut sijoitukset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			420	420

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	1 321	1 275	1 229	1 231
Lisäykset	1	388	45	336
Vähennykset	-71	-342	-70	-338
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 250	1 321	1 203	1 229
Muut saamiset				
Hankintameno 1.1.	958	906	957	905
Lisäykset	67	52	67	52
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 026	958	1 025	957
Muut sijoitukset yhteensä	2 276	2 279	2 648	2 607
15 Konserni- ja osakkuusyritykset ja muut osakkeet ja osuudet	Konsernin omistus-osuus-%	Emoyhtiön omistus-osuus-%		
Konserniyritykset				
Emoyhtiön omistamat				
Machinium Oy, Säkyliä		58,25		58,25
Tresko Fish Oy, Kustavi		100,00		100,00
Lannen Polska Sp. z o.o., Puola		50,00		50,00
Harviala Oy, Janakkala		100,00		100,00
Cibarius Oy, Turku		100,00		100,00
Lepäävät yhtiöt, 7 kpl, Säkyliä		100,00		100,00
Muiden konserniyhtiöiden omistamat				
Lännen Engineering Oy, Loimaan kunta		57,38		
Suomen Rakennuskone Oy, Säkyliä		58,25		
SMA Maskin AB, Ruotsi		58,25		
Lännen Maskin AB, Ruotsi		58,25		
AS Balti Ehitusmasin-Baltem, Viro		55,05		
SIA BCM Baltijas Celtniecibas Masina, Latvia		55,34		
UAB Baltijos Statybines Masinos, Liettua		58,25		
Osakkuusyritykset				
Sucros Oy, Salo		20,00		20,00
Oy Potma Ltd, Pello		50,00		50,00
Oy Atraco Ab, Turku		50,00		50,00
Emoyhtiön omistamat muut osakkeet, osuudet ja liittymismaksut	Osakkeiden määrä kpl	Osakkeiden kirjanpitoarvo 1000 EUR	Osakkeiden markkina-arvo 1000 EUR	
Julkisesti noteeratut				
Kesko Oyj, Helsinki	100 000	709		1 260
Raisio Yhtymä Oyj, K-sarja, Raisio	6 000	10		28
Neomarkka Oyj, Helsinki	280	2		2
Muut				
Osakkeet ja osuudet		145		
Liittymismaksut		337		
Yhteensä		1 203		

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
16 Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	7 600	7 947	4 408	4 032
Keskeneräiset tuotteet	3 765	2 036	263	324
Valmiit tuotteet/tavarat	36 833	20 292	10 380	10 726
Ennakkomaksut	12	4	13	137
Yhteensä	48 210	30 280	15 064	15 218
17 Pitkäaikaiset saamiset				
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä			2 595	4 112
Lainasaamiset omistusyhteisyyksiltä	224	336	224	336
Myyntisaamiset	370			
Yhteensä	594	336	2 820	4 448
18 Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	34 108	18 267	14 888	12 547
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			589	433
Lainasaamiset			3 302	4 636
			3 891	5 069
Saamiset omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	247	91	247	91
Muut saamiset				
	776	600	307	282
Siirtosaamiset				
Materiaalit ja palvelut	1 889			
Takuuhyvitykset	364	20		
Eläke- ja muut lakisääteiset vakuutukset	427	30	243	
Korkotulot ja muut rahoitustulot	279	266	207	155
Veronhyvityssaamiset	3 259	383	3 063	383
Muut	569	324	178	38
	6 787	1 023	3 691	576
Yhteensä	41 917	19 982	23 025	18 566
19 Oman pääoman muutokset				
Osakepääoma 1.1.	10 839	10 839	10 839	10 839
Osakepääoma 31.12.	10 839	10 839	10 839	10 839
Ylikursssirahasto 1.1.	21 941	21 941	21 939	21 939
Ylikursssirahasto 31.12.	21 941	21 941	21 939	21 939
Arvonkorotusrahasto 1.1.	773	773	773	773
Arvonkorotusrahasto 31.12.	773	773	773	773
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	750	750	750	750
Siirto voittovaroista	1 690		1 690	
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	2 440	750	2 440	750
Käyttörahassto 1.1.	7 232	7 232	7 232	7 232
Käyttörahassto 31.12.	7 232	7 232	7 232	7 232

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Voittojäännös 1.1.	37 679	34 521	18 504	13 486
Siirto tilikauden 1998 voitosta	6 557	6 498	4 706	8 369
Osingonjako	-2 533	-2 601	-2 533	-2 601
Siirto omien osakkeiden rahastoon	-1 690	-750	-1 690	-750
Eliminoinnin muutokset ja muuntoerot	76	12		
Voittojäännös 31.12.	40 090	37 679	18 987	18 504
Tilikauden voitto	8 288	6 557	14 702	4 706
Pääomalainat 1.1.				
Lisäys	1 682			
Pääomalainat 31.12.	1 682			
Oma pääoma 31.12.	93 287	85 774	76 914	64 744
Voitonjakokelpoiset varat				
Käyttörahassto	7 232	7 232	7 232	7 232
Voittojäännös	40 090	37 679	18 987	18 504
Tilikauden voitto	8 288	6 557	14 702	4 706
./ Aktivoitujen perustamismenot	-33			
./ Omaan pääomaan sisältyvät taseen varaukset	-8 426	-11 239		
./ Omaan pääomaan sisältyvät osakkuusyritysten taseen varaukset	-3 616	-1 517		
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	43 536	38 713	40 922	30 442
Pääomalainat				
Konserniin kuuluvalla Machinium Oy:llä on pääomalainaa 1 681 879 euroa (10 000 000 mk). Laina-aika on 5 vuotta. Laina maksetaan takaisin kahdessa tasaerässä 30.4.2003 ja 30.4.2004. Lainan korko on kolmen vuoden Tel-viitekorko + 6,55 prosenttiyksikköä. Lainan korko on kirjattu konsernituloslaskelmaan korkokuluihin.				
Laina on osakeyhtiölain 5 luvun mukainen pääomalaina.				
1 000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
20 Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Kertynyt poistoero	11 866	15 610	11 416	15 137
Omaan pääomaan siirretty osuus	8 426	11 239		
21 Pakolliset varaukset				
Takuuvaraus	149	81		
Palkkavaraukset		20		20
Yhteensä	149	101		20
22 Laskennalliset verosaamiset ja -velat				
Laskennallinen verosaaminen				
Yhdistelytoimenpiteistä	43			
Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiirroista	3 440	4 371		

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
23 Vieras pääoma				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Joukkovelkakirjalainat	16 819	16 819	16 819	16 819
Lainat rahoituslaitoksilta	13 688	1 150	400	210
Eläkelainat	8 688			
Muut velat	151	164	151	143
Yhteensä	39 346	18 132	17 370	17 172

Joukkovelkakirjalaina

Lännen Tehtaat Oyj I/1996

Rek.n:o 102/271/96.

Lainan määrä 16 818 792 euroa (100 000 000 markkaa).

Laina-aika 5 vuotta, korko 6 %.

Laina on vakuudeton ja erääntyy 11.11.2001.

Optiolaina

Lännen Tehtaat Oyj I/1997

Muihin pitkäaikaisiin velkoihin sisältyy konsernin ja eri yksiköiden johtohenkilöiltä toukokuussa 1997 otettu yhteensä 7 400 euron (44 000 markan) suuruinen optiolaina. Laina on koroton ja erääntyy kokonaan maksettavaksi 30.4.2002. Kuhunkin 168 euron (1 000 markan) lainaosuuteen liittyy 1 000 optiotodistusta. Kukin optiotodistus oikeuttaa merkitsemään yhteensä enintään viisi Lännen Tehtaat Oyj:n osaketta vuosina 1998-2004 siten, että 1.5.1998 alkaen oli oikeus merkitä yksi osake ja seuraavina vuosina 1.5. alkaen aina yksi osake lisää viiden osakkeen enimmäismäärään saakka. Merkintähinta oli 11,77 euroa (70 markkaa) vuonna 1998 ja nousee sen jälkeen 4 % vuodessa vuoden 2004 merkintään saakka. Optio-ohjelman piiriin kuului vuoden lopussa 21 henkilöä.

Merkittävien osakkeiden määrä voi olla enintään 220 000 kpl ja merkintöjen nojalla osakepääomaa voidaan korottaa enintään 370 013 eurolla (2 200 000 markalla). Tällöin optiomerkitöjen osuus korotetusta osakepääomasta ja äänistä olisi 3,3 %.

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	4 339	1 094	434	210
Saadut ennakot	457	619	248	95
Ostovelat	18 974	10 856	6 851	5 840
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			64	22
Muut velat			11	11
Siirtovelat			252	126
			327	158

1 000 EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Velat omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat	9 241	8 609	9 241	8 609
Muut velat	4 095	2 188	677	912
Siirtovelat				
Lomapalkat sosiaalikuluneen	3 545	2 320	1 669	1 582
Muut palkat ja palkkiot				
sosiaalikuluneen	1 151	853	748	476
Materiaalit ja palvelut	1 612	604	111	401
Lainojen korot	423	250	147	145
Tuloverot	4 616	368	4 233	349
Muut	2 038	1 206	482	727
	13 384	5 601	7 390	3 682
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä				
	50 490	28 966	25 169	19 506

Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä

Eläkelainat	8 687			
Rahalaitoslainat	14 657	1 705	768	420
Vakuudeksi annetut				
kiinteistökiinnitykset	967	1 329	967	420
Vakuudeksi annetut				
yrityskiinnitykset	14 564	639		

Muut annetut vakuudet

Annetut pantit	4	5		
Annetut kiinteistökiinnitykset	1 505	1 497	1 156	875
Annetut yrityskiinnitykset	2 186	2 882	1 346	1 346

Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset			315	387
Yrityskiinnitykset			505	505

Leasing-vastuut

Seuraavan vuoden erääntyvä osuus	47	20	22	6
Myöhemmin erääntyvä osuus	131	9	37	2

Vastuut omista sitoumuksista

Takaisnostositoumukset	25 200	2 711	909	551
Muut vastuusitoumukset	174	168	174	168

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta

Annetut takaukset			8 821	2 164
Takaisnostositoumukset				11

Vastuusitoumukset muiden puolesta

Annetut takaukset		34		17
-------------------	--	----	--	----

Muut vastuut

Leasing-rakennusten				
lunastamisvastuu	6 458	3 280	3 280	3 280

Johdannaissopimukset

Koronvaihtosopimukset	3 364	3 364	3 364	3 364
-----------------------	-------	-------	-------	-------

Konsernin tunnuslukuja

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	1999	1998	1997	1996	1995
Toiminnan laajuus					
Liikevaihto, 1000 EUR	225 607	192 048	161 143	145 747	131 706
Muutos, %	17,5	19,2	10,6	10,7	20,7
Elintarvikeryhmän osuus, %	53,9	62,9	59,9	64,4	54,1
Machinium-ryhmän osuus, %	33,9	23,3	25,2	21,6	30,9
Muiden liiketoimintojen osuus, %	12,2	13,8	14,9	14,0	15,0
Vienti Suomesta, 1000 EUR	11 302	11 928	16 158	14 679	13 375
Viennin osuus liikevaihdosta, %	5,0	6,2	10,0	10,1	10,2
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, 1000 EUR	16 009	10 734	5 347	7 901	13 703
% liikevaihdosta	7,1	5,6	3,3	5,4	10,4
Tutkimus- ja tuotekehityksenot, 1000 EUR	1 450	1 306	1 139	801	707
% liikevaihdosta	0,6	0,7	0,7	0,5	0,5
Sijoitukset osakkuusyrityksiin, 1000 EUR	17 551	17 551	17 622	15 722	14 376
Osakkuusyrityksiltä saadut osingot, 1000 EUR	7 590	570	1 049	12	2 718
Henkilöstö keskimäärin	997	695	573	530	422
Liikevaihto/henkilö, 1000 EUR	226	276	281	275	312
Rahoitustuotot/-kulut(-), netto, 1000 EUR	-127	-299	-389	904	562
Satunnaiset tuotot/-kulut(-), netto, 1000 EUR					-31
Kannattavuus					
Liikevoitto, 1000 EUR	8 929	7 397	7 727	6 762	7 763
% liikevaihdosta	4,0	3,9	4,8	4,6	5,9
Tulos ennen satunnaisia eriä, 1000 EUR	9 660	8 362	9 116	8 151	8 409
% liikevaihdosta	4,3	4,4	5,7	5,6	6,4
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta, 1000 EUR	9 660	8 362	9 116	8 151	8 377
% liikevaihdosta	4,3	4,4	5,7	5,6	6,4
Tilikauden voitto, 1000 EUR	8 288	6 557	6 498	6 599	5 137
% liikevaihdosta	3,7	3,4	4,0	4,5	3,9
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	8,2	7,7	8,3	9,0	7,6
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	8,9	9,4	10,4	10,0	11,2
Rahoitus ja taloudellinen asema					
Current ratio	2,3	2,3	2,5	2,2	2,5
Omavaraisuusaste, %	50,8	63,4	63,9	58,1	61,2
Nettovelkaantumisaste, %	28,7	4,1	-2,0	1,3	-3,3
Pysyvät vastaavat, 1000 EUR	77 238	75 318	67 920	67 547	56 590
Vaihtuvat vastaavat, 1000 EUR	118 134	65 395	61 490	68 041	57 931
Oma pääoma, 1000 EUR	93 287	85 774	81 806	77 794	69 463
Jakokelpoiset varat, 1000 EUR	43 569	38 713	33 728	27 597	21 115
Vieras pääoma, 1000 EUR	93 276	51 469	46 784	57 020	44 447
Korolliset velat, 1000 EUR	54 607	19 253	17 817	29 069	17 675
Taseen loppusumma, 1000 EUR	195 372	140 713	129 410	135 589	114 755

Osakekohtaiset tunnusluvut	1999	1998	1997	1996	1995
Tulos ja osinko					
Tulos/osake, EUR	1,32	1,02	1,01	1,04	0,85
Tulos/osake, optiolainan vaikutus otettu huomioon, EUR	1,27	0,99	0,99	0,00	0,00
Nimellisosinko/osake, EUR	0,84 ¹⁾	0,40	0,40	0,37	0,34
Oikaistu osinko/osake EUR	0,84	0,40	0,40	0,37	0,34
Osinkosuhde, %	63,8	39,6	40,0	35,5	39,5
Efektiivinen osinkotuotto, %	8,2	3,7	3,2	3,6	5,6
P/E-luku	7,8	10,7	12,6	10,0	7,1
Oma pääoma/osake, EUR	14,31	13,32	12,69	12,07	11,47
Osakkeen kurssikehitys, EUR					
Oikaistu pörssikurssi	10,22	10,93	12,68	10,43	6,05
Tilikauden alin	8,90	10,09	10,26	6,07	5,05
Tilikauden ylin	13,20	14,63	13,96	10,60	6,90
Tilikauden keskimääräinen	10,64	13,24	12,28	8,94	6,04
Osakkeiden vaihto					
Osakkeiden vaihto pörssissä, 1000 kpl	2 749	1 146	1 671	2 276	541
Osuus osakkeiden keskimääräisestä määrästä, %	43,7	17,8	25,9	35,9	8,9
Osakepääoma, 1000 EUR	10 839	10 839	10 839	10 839	10 188
Osakekannan markkina-arvo, 1000 EUR	65 860	70 456	81 718	67 204	36 678
Osingonjako, 1000 EUR	5 149 ¹⁾	2 568	2 601	2 385	2 038
Osakeannit, 1000 EUR					
Suunnattu anti				651	
Emissiovoitto				1 953	
Osakkeiden määrä					
Osakkeiden lukumäärä	6 444 776	6 444 776	6 444 776	6 444 776	6 057 776
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä	6 288 062	6 429 650	6 444 776	6 336 201	6 057 776
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	6 228 776	6 381 504	6 444 776	6 444 776	6 057 776

¹⁾ Hallituksen ehdotus

Yhtiön hallinnointi

Yhtiökokous

Yhtiökokous on yhtiön ylin päättävä elin. Lännen Tehtaat Oyj:llä on yksi osakesarja ja kullakin osakkeella yhtiökokouksessa yksi ääni. Äänioikeutta on yhtiöjärjestyksellä rajoitettu kuitenkin niin, ettei yhtiökokouksessa yksikään osakkeenomistaja ole oikeutettu äänestämään enemmällä kuin yhdellä kymmenesosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain viimeistään toukokuussa.

Hallintoneuvosto

Yhtiön hallinnosta vastaavat hallitus ja toimitusjohtaja, joiden toimintaa valvoo hallintoneuvosto. Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 15 ja enintään 20 yhtiökokouksessa valittua jäsentä. Hallintoneuvostoon ei saa valita henkilöä, joka on täyttänyt 65 vuotta.

Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi on kolme vuotta. Toimikausi päättyy vaalia seuraavan kolmannen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Erovuorossa tulee olla vuosittain kolmannes tai sitä lähinnä oleva määrä hallintoneuvoston jäsenistä. Yhtiön vakainainen henkilöstö voi nimetä lisäksi keskuudessaan hallintoneuvostoon kerrallaan enintään neljä jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Hallintoneuvostossa on tällä hetkellä 20 yhtiökokouksen valitsemaa ja 4 henkilöstön valitsemaa edustajaa.

Hallintoneuvoston tehtävänä on:

- Valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa.
- Päättää hallituksen jäsenten lukumäärästä.
- Valita hallituksen jäsenet sekä määrätä hallituksen jäsenten palkkiot ja muut mahdolliset korvaukset.
- Valita hallituksen jäsenistä hallitukselle puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.
- Valita toimitusjohtaja ja määrätä tämän palkkaedut.
- Päättää yhtiön liiketoiminnan olennaisista muutoksista sekä antaa lausunto tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.
- Kutsua yhtiökokous koolle ja valmistella yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat.

Hallintoneuvosto on kokoontunut normaalisti kolme kertaa vuodessa.

Hallitus

Hallituksella on yleisvastuu yhtiön hallinnosta lainsäädännön ja Lännen Tehtaat Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaisesti.

Hallitukseen kuuluu hallintoneuvoston päätöksen mukaan vähintään neljä ja enintään seitsemän jäsentä, joista yksi on yhtiön toimitusjohtaja. Valituksi tullessaan hallituksen jäsen ei saa olla täyttänyt 65 vuotta. Hallituksessa on tällä hetkellä seitsemän jäsentä.

Hallitus valitaan vuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen kokoontuvan hallintoneuvoston kokouksen päättyessä.

Hallitus kokoontuu yleensä kerran kuukaudessa. Vuonna 1999 hallitus kokoontui 17 kertaa.

Toimitusjohtaja

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka valitsee hallintoneuvosto. Yhtiöllä voi olla yksi tai useampia toimitusjohtajan sijaisia, jotka hallitus nimittää.

Yhtiön toimitusjohtajana on vuodesta 1994 alkaen toiminut Olli Karkkila.

Tilintarkastajat

Yhtiöjärjestyksen mukaan Lännen Tehtaat Oyj:llä on vähintään kaksi ja enintään kolme tilintarkastajaa, joiden tulee olla Keskukskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä.

Lännen Tehtaat Oyj:n tilintarkastajina toimivat Kauko Lehtonen, KHT ja Pekka Nikula, KHT. Kauko Lehtonen toimii yhtiökokouksen määräämänä valvontatilintarkastajana.

Palkat ja palkkiot

Hallintoneuvoston palkkioista päättää varsinainen yhtiökokous. Hallituksen kokouspalkkioista ja muista mahdollisista korvauksista samoin kuin toimitusjohtajan palkasta ja muista eduista päättää hallintoneuvosto.

Sisäpiirisäännöt

Helsingin Pörssi, Keskukskauppakamari sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto valmistelivat sisäpiiriasioiden hoitoa ja sisäpiiriläisten kaupankäyntiä koskevan yleisen sisäpiiriohjeen. Helsingin Pörssin hallitus hyväksyi näin valmistellun sisäpiiriohjeen 28.10.1999.

Lännen Tehtaat Oyj:n hallitus hyväksyi 15.11.1999 yhtiölle uudet sisäpiirisäännöt. Säännöt ovat voimassa 16.11.1999 alkaen. Uudet säännöt kumoavat yhtiössä aiemmin voimassa olleet säännöt ja ohjeet. Yhtiön uudistetut sisäpiirisäännöt perustuvat Helsingin Pörssin hyväksymään sisäpiiriohjeeseen ja vastaavat vähintään ohjeessa asetettuja vaatimuksia tai ohjeita.

Lännen Tehtaat Oyj:n hallinto ja johto

Hallitus

Heikki Harjuvaara, s. 1942
diplomi-insinööri
Åkerlund & Rausing Groupin varatoimitusjohtaja
jäsen vuodesta 1990 ja
puheenjohtaja vuodesta 1994
Hallituksen puheenjohtaja:
Kauttuan Paikallispalvelut Oy
Hallituksen jäsen: Machinium Oy,
Oy Teampac Ab, Åkerlund & Rausing Oy,
Tecnojolly S.p.a.,
Åkerlund & Rausing S.A.,
ZAO Åkerlund & Rausing
Osakeomistus: 2.000

Juha Korkea-osa, s. 1950
agronomi, kansanedustaja
jäsen vuodesta 1983 ja
varapuheenjohtaja vuodesta 1991
Hallintoneuvoston jäsen: Finnair Oyj
Sijoitusneuvoston jäsen:
Suomen Teollisuussijoitus Oy
Hallituksen jäsen: Kalatalouden keskusliitto,
Köyliön Kalanviljely Oy
Valtuuskunnan puheenjohtaja:
Satakunnan Maaseutukeskus
Osakeomistus: 3.156

Esko Eela, s. 1936
teollisuusneuvos
jäsen vuodesta 1996
Hallituksen jäsen: Köyliön-Säkylän Sähkö Oy
Hallintoneuvoston jäsen: Satapirkkan Sähkö Oy
Osakeomistus: 387.348

Olli Karkkila, s. 1942
kauppätieteiden maisteri
Lännen Tehtaat Oyj:n toimitusjohtaja
jäsen vuodesta 1993
Hallituksen puheenjohtaja: Machinium Oy
Hallintoneuvoston jäsen: Keskinäinen
Eläkevakuutusyhtiö Tapiola, Lännen Puhelin Oy
Hallituksen varapuheenjohtaja:
Rauman Kauppakamari
Hallituksen jäsen: Elintarviketeollisuusliitto ry
Osakeomistus: 1.000

Tapio Reponen, s. 1947
kauppätieteiden tohtori, professori
Turun kauppakorkeakoulun rehtori
jäsen vuodesta 1995
Hallituksen jäsen: Hansaprint Oy
Osakeomistus: -

Hannu Simula, s. 1947
agronomi
Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitto MTK ry:n jaostopäällikkö
jäsen vuodesta 1998
Hallituksen jäsen: Sucros Oy,
Sokerijuuriikkaan Tutkimussäätiö
Osakeomistus: 850

Tom v. Weymarn, s. 1944
diplomi-insinööri
Oy Rettig Ab:n toimitusjohtaja
jäsen vuodesta 1999
Hallituksen jäsen: Oy Rettig Ab,
Metsä Speciality Chemicals B.V., Telko Oy,
Oy Sinebrychhoff Ab, Ewos Ltd
Osakeomistus: -

Hallintoneuvosto

Tom Liljeström, s. 1959
diplomi-insinööri,
kauppätieteiden maisteri
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö
Tapiolan toimitusjohtaja
jäsen vuodesta 1994,
puheenjohtaja vuodesta 1996
Hallituksen jäsen: Keskinäinen
Vakuutusyhtiö Tapiola,
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö
Tapiola
Osakeomistus: -

Rainer Fallila, s. 1937
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1978,
varapuheenjohtaja vuodesta 1996
Omistussuus: 1.631

Heikki Halkilahti, s. 1947
oikeustieteen kandidaatti, ekonomi
Valio Oyj:n hallintojohtaja
jäsen vuodesta 1990,
varapuheenjohtaja vuodesta 1999
Hallituksen varapuheenjohtaja:
Osuusmeijerien Eläkekassa
Osakeomistus: -

Antti Bärlund, s. 1945
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1995

Heikki Ellilä, s. 1945
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1996

Antti Elo, s. 1949*
yhdysmies
jäsen vuodesta 1997

Matti Eskola, s. 1950
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1991

Jussi Hantula, s. 1955
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1995

Hannu Harjunmaa, s. 1941
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1988

Börje Helenelund, s. 1951
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1998

Esa Härmälä, s. 1954
puheenjohtaja
jäsen vuodesta 1995

Pasi Jaakkola, s. 1941
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1982

Jouni Kaitila, s. 1963
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1991

Mari Kiviniemi, s. 1968
kansanedustaja
jäsen vuodesta 1996

Matti Laakso, s. 1945*
yhdysmies
jäsen vuodesta 1997

Vesa Lammela, s. 1941
kauppaneuvos
jäsen vuodesta 1993

Hannu Lamminen, s. 1951
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1996

Tellervo Lepistö, s. 1950*
tuotekehittäjä
jäsen vuodesta 1997

Juha Nevavuori, s. 1942
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1973

Esa Paganus, s. 1963*
pääluottamusmies
jäsen vuodesta 1997

Samu Pere, s. 1968
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1998

Esa Ruohola, s. 1946
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1998

Mikko Soro, s. 1950
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1998

Helena Walldén, s. 1953
pankinjohtaja
jäsen vuodesta 1996

* Henkilöstön edustaja

Tilintarkastajat

Kauko Lehtonen
kauppätieteiden maisteri, KHT

Pekka Nikula
ekonomi, KHT

Johto

Olli Karkkila, s. 1942
kauppätieteiden maisteri,
toimitusjohtaja vuodesta 1994

Riitta Jaakkola, s. 1950
diplomiekonomi,
talousjohtaja vuodesta 1998

Antti Kerttula, s. 1956
yo-merkonomi,
johtaja vuodesta 1994,
Apetit-ryhmän johtaja
vuodesta 1997

Ilkka Jaskari, s. 1947
merkonomi,
Lännen Sokerin johtaja
vuodesta 1988

Markku Routasalo, s. 1952
diplomi-insinööri,
Machinium-ryhmän
johtaja vuodesta 1993

Jukka Haikonen, s. 1955
agronomi,
Lännen Rehun johtaja
vuodesta 1996

Pekka Kurri, s. 1943
agronomi,
Lännen Plant Systemsin ja
Maatalousosaston johtaja
vuodesta 1992

Osoitteet

Lännen Tehtaat Oyj

PL 100, 27821 Iso-Vimma (Säkylä)
Puhelin (02) 83971
Faksi (02) 8397 4022
lannen.tehtaat@lannen.fi
www.lannen.fi

Kotipaikka Säkylä
Kaupparekisterinumero 122.439

Lännen Tehtaat Oyj:n yksiköt:

Lännen Tehtaat Oyj Apetit Säkylä

PL 230, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4300
Faksi (02) 8397 4377

Lännen Tehtaat Oyj Apetit Helsinki

Ruosilantie 14 A, 00390 Helsinki
Puhelin (09) 5123 440
Faksi (09) 5123 4422

Lännen Tehtaat Oyj Apetit Turku

Iso-Heikkiläntie 6
PL 32, 20201 Turku
Puhelin (02) 83971
Faksi (02) 3388 260

Lännen Tehtaat Oyj Apetit Pudasjärvi

Teollisuuskyläntie 3, 93100 Pudasjärvi
Puhelin (08) 821 589
Faksi (08) 823 689

Lännen Sokeri

PL 110, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4660
Faksi (02) 8397 4666

Lännen Rehu

PL 120, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4200
Faksi (02) 8397 4222

Lännen Plant Systems

PL 170, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4700
Faksi (02) 8397 4722

Maatalousosasto

PL 160, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4600
Faksi (02) 8397 4622

Räpin koetila

27710 Köyliö
Puhelin (02) 5541 300

Tytäryhtiöt:

Machinium Oy

Hirvikoskentie 242, 32210 Loimaa kk
Puhelin (02) 760 721
Faksi (02) 7607 2346

Lännen Engineering Oy

Hirvikoskentie 242, 32210 Loimaa kk
Puhelin (02) 760 721
Faksi (02) 7607 2346

Suomen Rakennuskone Oy

Juhanilantie 2, 01740 Vantaa
Puhelin (09) 2766 050
Faksi (09) 2766 0566

SMA Maskin AB

Äggelundavägen 7, S-175 62 Järfälla, Sweden
Puhelin +46 8 5622 2500
Faksi +46 8 760 7281

AS Balti Ehitusmasin-Baltem

Ringtee 1, EE-75301 Jüri, Estonia
Puhelin +372 6034 102
Faksi +372 6054 958

SIA BCM Baltijas Celtniecibas Masina

Eksporta iela 7, LV-1045 Riga, Latvia
Puhelin +371 732 3348
Faksi +371 732 6072

UAB Baltijos Statybines Masinos

Savanoriu av. 187, LT-2600 Vilnius, Lithuania
Puhelin +370 2322 143
Faksi +370 2322 143

Tresko Fish Oy

Vuosnaistentie 593 A, 23360 Kustavi
Puhelin (02) 8466 700
Faksi (02) 8466 722

Lannen Polska Sp. z o.o.

ul. Port 1, PL-82-340 Tolkmicko, Poland
Puhelin +48 55 231 6111
Faksi +48 55 231 6188

Harviala Oy

Alikartano 9, 13330 Harviala
Puhelin (03) 628 611
Faksi (03) 6286 122

Osakkuusyhtiöt:

Oy Potma Ltd

Teollisuustie 10, 95700 Pello
Puhelin (016) 513 981
Faksi (016) 513 988

Oy Atraco Ab

c/o Raisio Yhtymä Oyj
PL 101, 21201 Raisio
Puhelin (02) 4342 111

Sucros Oy

Sokerikatu 1, 2400 Salo
Puhelin (02) 77421
Faksi (02) 7742 287

Sucros Oy Säkylän tehdas

PL 210, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4100
Faksi (02) 8397 4122

50

PUOLI VUOSISATAA OSAAMISTA
MAAN MAINIOISTA ELINTARVIKKEISTA
MAARAKENNUSKONEISIIN

Lännen Tehtaat Oyj
PL 100, 27821 Iso-Vimma (Säkylä)
Puhelin (02) 83971
Faksi (02) 8397 4022
lannen.tehtaat@lannen.fi
www.lannen.fi